

REKEN AF!

100% SOCIAAL

Arend van Dam

VAN RAAK ZOEKT ONS

In zijn nieuwe boek 'Op zoek naar ons' gaat SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak in een verzameling columns op zoek naar de gedachten over sociale zekerheid in de verschillende politieke partijen. Hij treedt in discussie met mensen die worstelen met het wij-gevoel en probeert te verklaren waarom oude denkbeelden opnieuw populair worden en oude leiders soms opnieuw kunnen inspireren. Nieuwsgierig naar de visie van Van Raak op klassieke denkers als Marx en Jezus en zijn Haagse anekdotes? 'Op zoek naar ons' is te bestellen via de webshop van de SP.

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KOM IN ACTIE VOOR EERLIJK LOON

Je bent 18 jaar: je mag stemmen, gekozen worden, autorijden, alcohol drinken, sigaretten kopen, trouwen, je betaalt 100 euro per maand aan zorgverzekering. Je wordt in alle opzichten als volwassen beschouwd,

behalve als je werkt: dan krijg je tot je 23e veel minder dan het normale minimumloon en word je na het zoveelste tijdelijke contract weer weggestuurd. Daarom doet ROOD mee aan de FNV-campagne voor een echt

loon vanaf 18 jaar, echte contracten en respect voor werkende jongeren! Doe ook mee en vul de enquête in op www.fnvjongerenenquete.nl/ROOD of stuur een mailtje naar rood@sp.nl voor meer informatie.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Jeroen Appels, Robin Bruinsma,
Sander van Oorspronk,
Bas Quaevlieg, Karen Veldkamp

Illustraties
Arend van Dam
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Het stille offensief tegen werknemersrechten

4

Verkiezingscampagne

Van Dokkum tot Maastricht, van Leiden tot Hengelo

6

18 maart: Reken af!

30.000 ontslagen in de zorg, de rijken rijker, 4,5 miljard voor de JSF

12

Spencer Zeegers

'Ik heb geen tijd voor teleurstelling of cynisme'

18

Thuiszorg

Omslag? Kaalslag!

22

11 Heerlen: 'Klopclub' krijgt steun voor miljonairsbelasting

14 Theater de Moed: Nieuwgerigheid en plezier

15 Amsterdam: 'Gemeente kapt met 'werken zonder loon'

16 AIVD: 'Meer geld voor slimme mensen, niet voor spionage'

28 Hans-Martin Don leest: 'Genadebrood – de onstuitbare opmars van de voedselbank'

29 LinksVoor: Simon Zandvliet racete dwars door de Sahara

10, 17, 24, 25, 26, 27 Nieuws 30 Brieven 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Thuisblijven helpt niet

Bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten zal de opkomst een grote rol gaan spelen. De twijfel onder mensen is groot. Heeft stemmen wel zin, als deze regering toch gewoon haar gang gaat?

Ik snap deze twijfel wel. Het politieke spel wordt steeds vaker over de rug van gewone mensen gespeeld. In Groningen weten ze daar alles van. Jarenlang hebben ministers met eurotekens in de ogen het gas omhoog gepompt, zonder zich ooit te bekommeren over de gevolgen voor de Groningers.

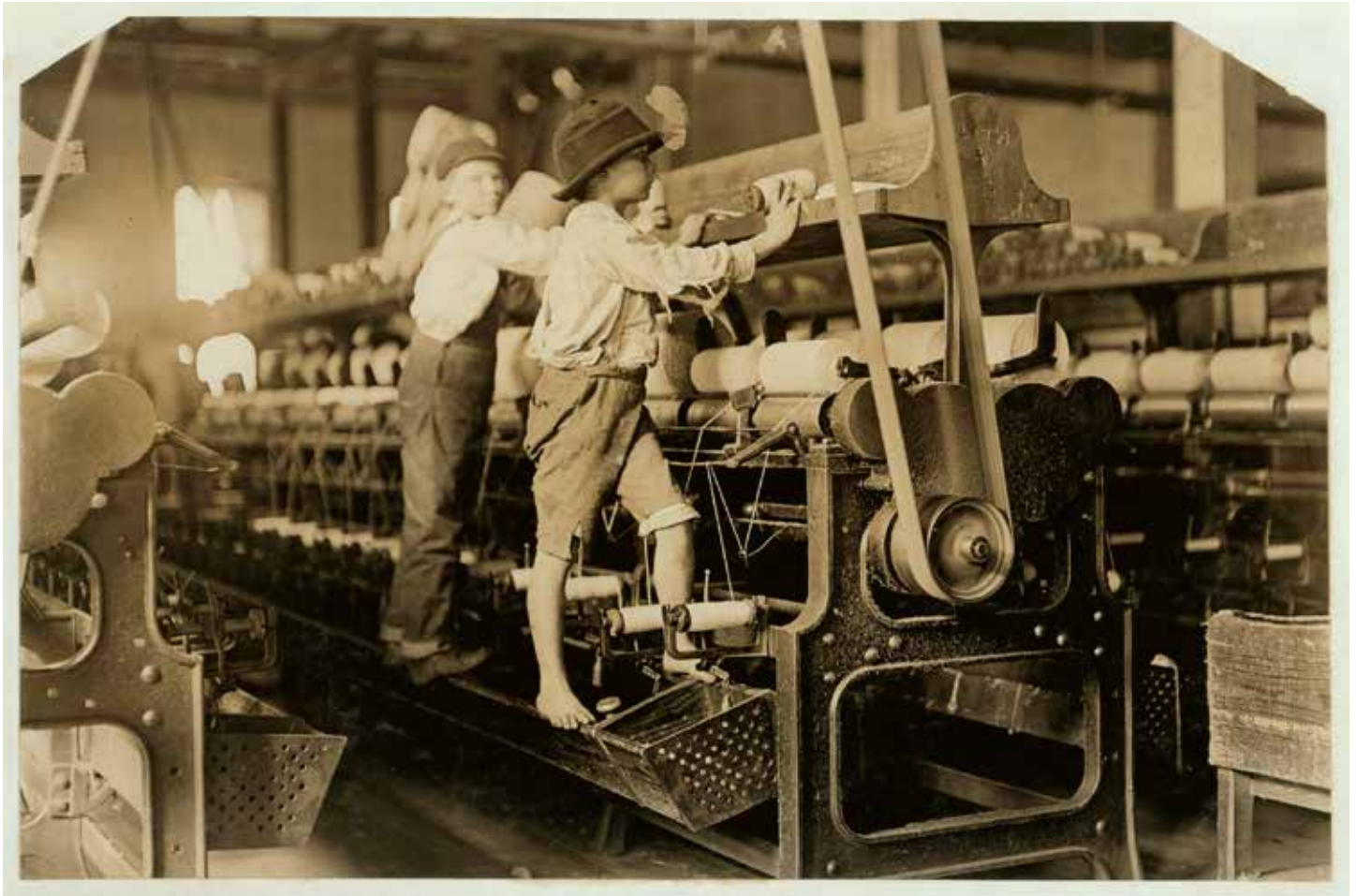
Hetzelfde zien we in de thuiszorg, in de sociale werkplaatsen en onder huurders. Met politieke praatjes wordt het harde bezuinigingsbeleid witgewassen. Ouderen 'willen' zogenaamd niet meer naar het verzorgingshuis en dus dwingt het kabinet hen om langer thuis te wonen. Dat voedt het cynisme. Veel ouderen willen immers juist de keuze houden. Een plek in het verzorgingshuis óf goede zorg thuis.

Wie met deze politiek wil afrekenen kan niet aan de kant blijven staan. Wie zwijgt stemt toe. Dat is mijn antwoord op iedereen die vraagt of stemmen wel zin heeft. Wie nu thuisblijft geeft Rutte en Samson toestemming om hun karwei af te maken. We weten wat dat betekent. Meer marktwerking in de zorg, fors hogere huren en nog meer werkloosheid.

De verkiezingen van 18 maart zijn een referendum over dit kabinet. Wie wil afrekenen hoeft daarvoor alleen maar de korte wandeling naar het stembureau te maken. Een kleine moeite, een krachtig protest.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

Een foto uit de goede oude tijd toen er nog geen CAO's waren en niemand zich zorgen hoefde te maken over kinderopvang.

'DE VVD WIL DE KLOK TWEEHONDERD JAAR TERUGZETTEN'

Cao's hebben hun langste tijd gehad. Het stakingsrecht moet van de baan. Zomaar twee geluiden die de afgelopen weken in de media te horen waren. Wat is hier gaande? Is er een frontale aanval op essentiële werknemersrechten ophanden?

'EINDE CAO DREIGT', kopte De Telegraaf halverwege februari. 'Cao's dienen niet het algemeen belang en staan een flexibele economie in de weg, betoogde VVD-Kamerlid Anne Mulder in dagblad Trouw. De liberaal hekelt daarin onder meer de extra vakantiedagen voor ouderen, de algemene loonstijging en aanvullende afspraken bij ziekte

en arbeidsongeschiktheid. Dit onder het motto: kost de werkgevers allemaal geld. 'De VVD wil de klok tweehonderd jaar terugzetten', zegt SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt: 'De cao's zijn afspraken tussen werkgevers en werknemers. Die hebben veel bijgedragen aan de verbetering van de welvaart en de positie van werknemers.'

Maar zijn zulke liberale geluiden niet levensgevaarlijk? De VVD is immers een machtige partij... Ulenbelt: 'VVD en ook D66 zijn feitelijk altijd tegen algemeen bindende cao's geweest. Onderzoek heeft echter aangetoond dat 90 procent van de werkgevers voorstander is van cao's. Die verschaffen hen namelijk duidelijkheid: met cao's weten ze waar ze aan toe zijn. Zonder cao's zouden ze met iedere werknemer apart moeten gaan onderhandelen. Toegegeven, er is vorig jaar in sommige sectoren vertraging opgelopen bij het afsluiten van cao's, omdat werkgevers niet tegemoet kwamen aan de bonden. Maar geloof me: er is geen kentering aanstaande als het gaat om cao's. Het instituut cao staat

Van principes en compromissen

In meer steden dan ooit (nu meer dan veertig) maakt onze partij deel uit van het college van Burgemeester en Wethouders. Aan die deelname is in alle plaatsen een formatieproces voorafgegaan. In dat proces tasten partijen af of ze het met elkaar eens kunnen worden over een programma voor de komende vier jaar. Bij die onderhandelingen is het een kwestie van slim opereren om zoveel mogelijk dingen uit je eigen program binnen te halen.

Alles binnenhalen is uitgesloten, omdat de andere deelnemende partijen natuurlijk ook hun wensen hebben. Het is altijd een kwestie van geven en nemen, door onderwerpen aan elkaar te gunnen of door te proberen een middenweg te vinden.

Omdat het lokale bestuur minder gepoliticiseerd is en vaak meer pragmatisch is, zijn colleges van allerlei samenstellingen in principe mogelijk. En dat zien we dan ook. We werken in colleges van B&W soms samen met partijen waarmee samenwerking in één coalitie op landelijk niveau vrijwel ondenkbaar is.

De kunst is ervoor te zorgen dat het college een koers vaart die veel herkenbare punten voor de SP oplevert. We maken het verschil of we doen niet mee, dat is het uitgangspunt. Daarbij spelen onze principes menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit een doorslaggevende rol. Brengen we met collegedeelname deze principes dichterbij, dan doen we mee. Is dat niet het geval, dan verkiezen we de oppositie.

Coalitie of oppositie: beide liggen ons prima. In een coalitie kunnen we zaken sneller en beter voor elkaar krijgen, en in de oppositie kunnen we het onversneden SP-geluid laten horen omdat we geen compromissen op voorhand hoeven te sluiten.

Maar wat we ook doen, waar we ook zitten: onze principes van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit verloochemen we niet. Daar stáán we voor. Die vormen onze reden van bestaan.

Jan Marijnissen

‘90 procent van de werkgevers is voorstander van cao’s’

alleen bij de VVD ter discussie. Wel zit er beweging in de opzet van de cao’s. Maar een kentering die zou duiden op het verdwijnen van cao’s is niet aan de orde.’

Maar toch. Eveneens vorige maand overhandigde Ulenbelt samen met FNV-voorzitter Heerts een petitie aan VNO-NCW-voorman De Boer. In de petitie betuigden diverse bedrijven steun voor het blijven erkennen van het internationaal stakingsrecht als grondrecht. Beetje griezellig, want staat dat stakingsrecht ter discussie dan? Ja en nee. Een paar jaar geleden begonnen werkgevers ineens in de ILO (de Internationale Arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties) aan het internationaal stakingsrecht te morrelen. Het recht op staken zou per land apart bekeken moeten worden, vonden ze. Maar dan, zo redeneerden de vakbonden, zouden misstanden als kinder- en dwangarbeid in landen als Bangladesh en India niet meer bestreden kunnen worden. Ulenbelt: ‘De houding van de werkgevers was ingegeven door de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Canada. Inmiddels hebben die hun keutel weer ingetrokken en zitten ze weer in de mand.’

Maar wat moeten we dan denken van ‘moderne’ misstanden in ons eigen land, bijvoorbeeld rondom de Portugese en Poolse arbeiders bij de A2-tunnel in Maastricht? Volgens onderzoek van Dagblad De Limburger hielden (buitenlandse) uitzendbureaus fikse bedragen in op hun loon voor huisvesting en reizen. En niet alleen dat: de klokkenluiders die deze misstanden aan het licht brachten, verloren prompt hun baan. Op aandringen van de SP riepen Provinciale Staten van Limburg de provincie – naast het Rijk en de gemeente Maastricht opdrachtgever van de A2-ondertunneling – op om in het geweer te komen tegen deze uitbuiting. Den Haag doet dat nu ook. Want eind februari werd in de Tweede Kamer de zogenaamde Wet aanpak schijnconstructies aangenomen, waarmee uitbuiting beter bestreden kan worden. Volgens die wet is vanaf nu de

opdrachtgever verantwoordelijk voor de bedrijven die hij inhuurt, en tevens voor de onderaannemers lager in de keten. Dus: als er sprake is van een misstand, bijvoorbeeld onderbetaling, kan de werknemer verhaal gaan halen bij zijn werkgever en zonodig vervolgens stapsgewijs tot aan de uiteindelijke hoofdopdrachtgever opklimmen.

Paul Ulenbelt: ‘Op zich is het goed dat die mogelijkheid nu bestaat. De werknemer kan nu bij wijze van spreken de trap oplopen als er iets mis is. Alleen: ik had liever gezien dat hij de trap áf zou kunnen, dat hij bovenaan in de keten zou kunnen beginnen bij de hoofdopdrachtgever (in het geval van de A2 bij Maastricht dus de overheid –red.). Dat doe jij namelijk ook als jij een defect aan je auto hebt. Dan begin je bovenaan en ga je meteen naar de dealer waar je de auto gekocht hebt en niet naar de fabriek waar hij gemaakt is. Laat staan naar de producent van het defecte onderdeel. De trap af is nou eenmaal gemakkelijker dan de trap op.’ Dat laatste was ook het oorspronkelijke plan van minister Asscher. Maar het was de VVD die daar een stokje voor stak. De liberalen vonden namelijk dat ‘de trap af’ grote aannemers te veel zou belasten. Niettemin vindt Ulenbelt de aangenomen wet een stap vooruit. ‘Voor het eerst in de geschiedenis kunnen werknemers buiten hun werkgever om anderen aansprakelijk stellen.’ Vanaf nu mogen werkgevers ook geen loon voor huisvesting meer inhouden en moet het loon giraal uitbetaald worden, om betere controles mogelijk te maken en belastingontduiking tegen te gaan.

Zo lijken werknemersrechten als het stakingsrecht en het bestaan van cao’s weliswaar niet accuut onder druk te staan en worden hier en daar zelfs succesjes geboekt. Maar toch. Ondertussen worden er in invloedrijke kringen regelmatig ultra-liberale sentimenten opgeboerd die nopen tot alertheid en solidariteit. Juist nu. ●

tekst Rob Janssen
foto isgeschiedenis.nl

Almere: The Originals Brassband.

foto Bas Quadvlieg ©

Heerlen: bij het graffiti-kunstwerk Struggle.

EMILE ON TOUR

De afgelopen weken was Emile Roemer op verkiezingstour. Een tour die hem voerde door stad en land, langs thuiszorgmedewerkers die strijden voor een betere zorg en naar prachtige lokale initiatieven. Overall is hij met open armen ontvangen. ‘Pessimistisch? Ik niet. Overall is werk aan de winkel.’

ALMERE

OVERDONDEREND, maar oh zo lekker. Dat zijn de klanken van The Originals Brassband, die Emile Roemer welkom heet in Almere. SP'ers uit Flevoland zijn zo massaal naar de campagnestart van hun partij in de jongste provincie gekomen, dat Roemer het niet kan laten om te zeggen: ‘Volgens mij begint de revolutie echt in Flevoland.’ Waarna een vrolijke rode stoet door het centrum van Almere trekt. Vervolgens gaat de SP-leider in gesprek met jongeren bij het Huiskamerproject Kwintes. In Almere leven nogal wat jongeren op straat, of dreigen daar terecht te komen. Kwintes helpt ze met het zoeken naar woonruimte en bij sociale, psychische en financiële problemen. Een grote steen des aanstoots bij Kwintes: de eigen bijdrage in de jeugd-ggz. Roemer erkent dat. Maar, aldus de SP-voorman: ‘Pessimistisch? Ik niet. Er is werk aan de winkel.’ Precies wat de jongelui ook vinden.

STEYL

In het Missiehuis St. Michaël, in het aan de Maas gelegen Steyl, heerst een haast contemplatieve sfeer als Winfried Timmers de plannen van de Stichting Kloosterdorp ontvouwt. Emile Roemer hoeft geen moeite te doen om zich in te leven in de problematiek. In zijn eigen Maasdorp Sambeek, veertig kilometer stroomopwaarts gelegen, staan drie kloostergebouwen leeg, in Steyl zijn dat er ‘nog een paar’ meer. Het stichtingsbestuur wil in aanmerking komen als pilot voor een asbestvrij Limburg. De SP trekt al tientallen jaren ten strijde tegen asbest. Het is de bedoeling om in Steyl asbest van daken te verwijderen (een totale oppervlakte van 8000 vierkante meter) om vervolgens een energiecentrale van zonnepanelen te installeren. Dat moet dan gebeuren met de inzet van ‘leerlingen’ van ambachtelijke werkplaatsen. ‘Zo slaan wij twee vliegen in één klap. Het oude vakman-

schap krijgt een impuls en de duurzaamheid wordt bevorderd.’

‘Meteen doen.’ Emile Roemer hoeft er geen seconde over na te denken, zoals hij ook gefcharmeerd is van de idealen van de Stichting Kloosterdorp, die geheel handelt in de geest van Arnoldus Janssen, de grondlegger van de enclave in Steyl. Zij zet zich in voor de kwetsbare en hulpbehoevende mens en streeft naar bezinning, persoonlijke groei, culturele ontwikkeling en oriëntatie op de wereld. Tegen die achtergrond mag ook het idee voor een speciale academie voor projectontwikkelaars, bestuurders en managers worden gezien. Ze zullen daar in een veilige omgeving leren om hun morele kompas bij te stellen. ‘Dat is hard nodig, want er is niet alleen sprake van een financiële, maar ook een morele crisis’, zegt Emile Roemer. Er is nog even tijd om een kijkje te nemen in het Wereldpaviljoen, een maatschappelijk verantwoorde attractie voor vooral de jeugd,

Almere: Emile in gesprek met jongeren.

die er op allerlei speelse en interactieve manieren kennis kan maken met het leven in Nicaragua. Deze voorziening sluit naadloos aan op het missiewerk dat al 140 jaar vanuit Steyl wordt verricht en op de solidariteit die de SP consequent uitdraagt.

SITTARD-GELEEN

Dan zakt het SP-team verder zuidwaarts af langs de Maas voor de volgende tussenstop: Sittard-Geleen. In een gerestaureerd watermolencomplex volgt een ontmoeting met Wij zijn de Thuiszorg Westelijke Mijnstreek, een actiegroep waarvoor de kiem werd gelegd door de SP. De bevrogen Eugénie Jansen licht een manifest toe om de noodzaak van het behoud van goede thuiszorg te onderstrepen. Er gaat in Sittard-Geleen zoals overal elders in Nederland van alles mis met de thuiszorg. 'Wij zijn de oren en ogen van onze cliënten, maar moeten intussen samen met hen de rekening betalen voor de botte bezuinigingen van het kabinet. Onze werkgever stelt ons voor een onmogelijke keuze: salaris of onze baan inleveren.' Emile Roemer zet meteen zijn handtekening onder het manifest ('Ik word woest als ik de reacties in Den Haag hoor') en roept het hele land op om er ook achter te gaan staan. 'Twintig procent loon minder, het is echt krankjorum.' Eugénie Jansen is blij met die onvoorwaardelijke steunbetuiging en belooft de barricades niet te zullen verlaten voordat er een passende oplossing is gevonden.

HEERLEN

Na de lunch (een broodje en een kop soep) snelt de campagneploeg naar 'SP-gemeente' Heerlen, waar zij in het centrum wordt rondgeleid door wethouder Jordy Clemens (milieu, onderwijs en jongeren). Riet en Jan de Wit lopen mee. In dit Jaar van de Mijnen vormen kunst, mode en design de pijlers onder een nieuwe identiteit voor de voormalige mijnstad. Heerlen schudt het verleden niet van zich af, maar wil er juist een nieuwe en eigentijdse toekomst op bouwen. Niet voor niets heet een enorm graffitiwerk, gemaakt door vooraanstaande Amerikaanse kunstenaars, Struggle. Op een andere muur prijkt een kanarie in een kooi, het zogenaamde koelpietje. Ooit namen mijnwerkers vogeltjes mee naar beneden. Viel het vogeltje om dan moest je, vanwege mijngas, maken dat je wegkwam. Datzelfde koelpietje is te vinden in de winkel annex atelier 100% Heerlen, een sympathiek project waar Carola van Iersel leiding aan geeft. 100% Heerlen sluit als leerbedrijf en werkplaats naadloos aan op de idealen van de SP. Deelnemers, vanaf 18 jaar en door welke omstandigheid dan ook in een uitkeringssituatie beland, doorlopen een traject van een halfjaar en volgen een op het individu toegesneden creatief programma dat voorziet in de bevordering van werkhouding, gedrag, presentatie, inzet en wilskracht. 'Iedereen die bij ons binnenkomt, maakt op de eerste dag meteen een kant en klaar product en geloof maar dat dat voldoening geeft. Je ziet het zelfvertrouwen gaandeweg groeien, ze ontwikkelen een

positief zelfbeeld en doen vaardigheden op waarmee ze na afloop kunnen doorstromen naar een opleiding of baan', legt Carola van Iersel uit.

Het klinkt Emile Roemer als muziek in de oren. Hij krijgt als souvenir een in het atelier gemaakte pungelzak mee (mijnwerkers namen hun werkkleding en eten mee in een blauwgrijs geblokte pungel). 'Daarmee kan ik thuis komen,' meent Emile. Voordat hij op huis aan kan, is hij 's avonds te gast bij de regionale omroep L1.

DEVENTER

Ze waren er allebei op de Brink in Deventer: Rutte en Samsom. En ze herinnerden het winkelend publiek aan de beloftes die ze niet nakwamen. Pechtold van D66 liep er ook rond, namelijk als degene die 'dit kabinetsbeleid mede mogelijk heeft gemaakt'. Overijsselse ROOD-leden beeldden het drietal op ludieke wijze uit in een rollenspel en trokken veel bekijks. Oh ja; er was nog een politiek kopstuk aanwezig: Emile Roemer. Maar dat was de echte!

DOKKUM

Voor de tweede keer binnen een paar maanden reist Emile Roemer af naar het ziekenhuis De Sionsberg in Dokkum. Daarmee doet hij een belofte gestand. Hij was er in november samen met Kamerlid Renske Leijten om de medewerkers een hart onder de riem te steken en zou terugkomen als De Sionsberg van de ondergang was gered. Dankzij het personeel en de specialisten,

Dokkum: ziekenhuis De Sionsberg.

Pingjum: Emile met Fenna Feenstra (l).

die terwijl de curatoren zich bogen over de afwikkeling van het faillissement zelfs zonder salaris doorwerkten, kon sluiting worden voorkomen, al gingen er wel afdelingen dicht en moest het werknemersbestand worden afgeslankt.

Jan-Leendert Brouwer, voorzitter van de medische staf, legt uit dat er nog een lange weg is te gaan ('we zitten een beetje in een impasse'). De polikliniek draait inmiddels weer op volle toeren en neurologie en cardiologie zijn klaar voor de doorstart. Voor gynaecologie zijn evenwel nog geen contracten met verzekeraars afgesloten en een bereidwillige oogarts behandelt zonder overeenkomst toch patiënten, in dit geval passanten genoemd. Ingewikkelde ingrepen verricht hij niet.

Onder hetzelfde dak bevindt zich het verpleeghuis Waadwente, dat ook de nodige klappen kreeg na het failliet van zorggroep Pasana. Cliënten, bewoners en verpleegkundigen praten Emile Roemer bij over de ontstane situatie en spreken hun zorgen uit. Er komt geen geld meer binnen, de verzekeraars hameren voortdurend op quota en intussen is het moeilijk opereren in het spanningsveld tussen de praktijk van alledag en de eisen van het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ).

Inge Pesch, specialist ouderenzorg, komt met een fraaie term voor de dag: draaideur-revalidanten. 'Natuurlijk willen wij ook dat patiënten zo snel mogelijk weer naar hun eigen omgeving kunnen, maar vaak gebeurt dat te vroeg, met alle gevolgen vandien. Wij kunnen het beste inschatten wanneer het verantwoord is. Gaat het te snel dan komen de mensen in de problemen. Vereenzaming en depressies of een ongelukkige val met

als gevolg een gebroken heup. Dan komt die meneer of mevrouw, alsnog geïndiceerd, na een paar maanden weer bij ons terug.' Emile Roemer denkt hardop: 'De zeven zorginstellingen in deze regio moeten zelfstandig verder kunnen, dus los van een grote organisatie, geheel op eigen kracht. Dat zou direct een einde maken aan de grote onzekerheid onder het personeel en de patiënten. En als daar financiële steun voor nodig is, moet de Nederlandse Zorgautoriteit daarin voorzien.'

PINGJUM

Na Dokkum doorkruist het Team Roemer de provincie om een kijkje te nemen bij de Coöperatie Pingjum, een groep gelijkgestemde zielen in het oogstrelende dorpje onder de rook van Harlingen. Het gezelschap, met in de gelederen lijsttrekker Fenna Feenstra, wordt verzocht de schoenen uit te doen alvorens de voormalige bewaarschool, op eigen kracht omgetoverd in Podium Pingjum, te betreden. Toen Pingjum dreigde te worden omsingeld door veertig tot zestig windmolens met een hoogte van 120 meter kwam een deel van de dorpsbewoners in verzet. Dankzij het knokwerk van de SP-statenfractie werd in het provinciehuis nipt besloten het bij één enkele dorpsmolen te laten. De Coöperatie Pingjum, opgericht in mei vorig jaar, wil door meer onderlinge samenwerking en zorg afstand nemen van het krachtenveld tussen de overheid en de markt. Voorzitter Edgar Fraiquin en zijn geestverwanten vertellen over de gezamenlijke moestuin, de gedeelde inkoop van energie, de digitale marktplaats, de eetgroep, vrijwilligerswerk en de dorpsbus die één keer per week naar Harlingen rijdt.

Op termijn hoopt de Coöperatie goedkope huurwoningen en buurtzorg te kunnen realiseren. En een eigen munt? Waarom niet? De ping.

In de praktijk loopt de Coöperatie tegen de regelgeving aan en daarom bestaat er de bereidheid om professionele ondersteuning te zoeken. En soms wringt de schoen, nu al, onderling. Zo bestuurt een Pingjummer vrijwillig de dorpsbus, maar zijn overbuurman, omgeschoold professioneel buschauffeur, is daar niet blij mee, net zoals de bakker in het naburige Witmarsum met lede ogen aanziet hoe het eigen speltbrood van Pingjum wordt gebakken en verkocht. Voorlopig voelen ze zich in Pingjum als dat kleine Gallische dorpje dat wij allemaal zo goed kennen. Ze brouwen er zelfs hun eigen toverdrank.

ALPHEN AAN DEN RIJN EN LEIDEN

Op een regenachtige woensdag in februari bezoekt Emile Roemer met de Zuid-Hollandse lijsttrekker Bart Vermeulen Alphen aan den Rijn en Leiden. Al snel spreken de SP'ers met reizigers over het openbaar vervoer in de regio. Vermeulen: 'Al die vertragingen hier zijn een gevolg van het feit dat een deel van de verbinding tussen Leiden en Utrecht nog enkelspoor is. In het Provinciebestuur hebben we afgesproken dat er op meer plaatsen dubbelspoor komt.' Roemer en Vermeulen spreken in Leiden met Hans van Dam van reizigersvereniging ROVER en Leids SP-fractievoorzitter Julian van der Kraat over het openbaar vervoer in Zuid-Holland. Zij blikken onder meer terug op het verzet tegen de RijnGouweLijn. Deze omstreden openbaar vervoerverbinding werd onder verantwoordelijkheid van de SP in het Zuid-Hollandse bestuur geschrapt.

Almelo: opening van het nieuwe gemeentehuis.

Leiden: posters plakken.

Jaren eerder stapte de Leidse SP uit het gemeentebestuur omdat de coalitiepartijen, tegen de afspraak in, het Leidse referendum over deze lijn wilde negeren. Van der Kraats: 'Jarenlang hebben noodzakelijke verbeteringen in de binnenstad stil gelegen door de dreiging van dit prestigeproject. Onlangs konden we eindelijk beginnen met het aantrekkelijker maken van onder andere de Breestraat en er volgen nog vele locaties die de stad een stuk aantrekkelijker gaan maken.'

Het korte bezoek wordt afgesloten met het gezamenlijk posters plakken op een Leids verkiezingsbord.

BERKELLAND

Zaterdagochtend staat de FNV-actientent bij het gemeentehuis in Berkelland al vol met thuiszorgmedewerkers die popelen om een zwartboek aan Emile Roemer te overhandigen. De actientent staat er al een week en doet dienst als alternatief WMO-loket. De gemeente heeft hier de vergoeding voor de huishoudelijke hulp namelijk afgeschaft. Desiree Egberts, organisator van het FNV: 'We blijven hier net zolang staan tot onze twee eisen zijn ingewilligd. Staatssecretaris Van Rijn moet hier langs komen want hij heeft beloofd te zullen komen als er problemen ontstaan door zijn bezuinigingen op de zorg. En het geld voor zorg dat nu in Berkelland op de plank blijft liggen, moet daadwerkelijk aan zorg besteed worden.' Iedereen is laaiend enthousiast dat Roemer gekomen is. De FNV geeft aan zich enorm gesteund te voelen door de SP, zowel landelijk als lokaal. Iedereen, inclusief Roemer zelf, is het er wel over eens dat eigenlijk Van Rijn hier deze ochtend had moeten staan.

foto: Jola van Dijk

OSS

Roemer is de dag ervoor al in Oss geweest waar thuiszorgmedewerkers het gemeentehuis bezet hebben. Een delegatie van de thuiszorgdames uit Berkelland gaat daar deze middag ook heen. Ze steunen elkaar door dik en dun. Een van hen is Gea Lenting uit Bronkhorst. Tot twee jaar geleden was ze wel lid van de vakbond maar nooit echt actief of politiek betrokken. Dat veranderde door het massaontslag bij haar werkgever Sensire in 2013. 'Dan ga je toch vechten voor je baan. En we hebben echt wat bereikt met elkaar! Als ik kan steun ik hun daarom nu ook elders. Samen sta je sterk.'

ALMELO

Klinkt geschift: 250.000 euro uittrekken voor de opening van het nieuwe gemeen-

tehuis. Toch was dat het inmiddels afgeschoten plan van de gemeente Almelo. Het kwart miljoen zat 'm onder meer in extra beveiligingsmaatregelen, nodig voor de komst van leden van het Koningshuis. De SP had een beter en vooral goedkoper idee. En liet Emile Roemer het gemeentehuis openen. De SP-leider deed dat samen met het tienjarige meisje Luca. Luca had eerder al handtekeningen opgehaald voor de behoud van de bibliotheek. Tevergeefs. Nu Almelo geld overhoudt van de opening van het gemeentehuis, had Luca wel een idee voor de besteding daarvan: de bie. En opende met Emile op symbolische wijze het nieuwe pand. Gratis. ●

foto's Sander van Oorspronk tenzij anders vermeld

Berkelland: thuiszorgmedewerkers in actie.

VROEG OF LAAT

> FRAUDEWET CRIMINALISEERT UITKERINGSGERECHTIGDEN

De Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving ('Fraudewet') is op 1 januari 2013 ingevoerd door PvdA-minister Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De wet stelt dat uitvoeringsinstanties zoals het UWV en de gemeenten mensen moeten beboeten als zij zich niet hebben gehouden aan de regels van de sociale zekerheid en daardoor te veel geld ontvingen. Het kabinet hoopte door de Fraudewet 140 miljoen te kunnen besparen. In de praktijk bleek echter al snel dat de wet haar doel voorbijschiet en tot onterechte criminalisering van mensen in de sociale zekerheid leidt. Ook mensen die door een onschuldig foutje of gebrekkige informatievoorziening door een uitvoeringsinstantie per ongeluk te veel uitkering hebben ontvangen, zijn bestraft met torenhoge boetes die soms opliepen tot wel 6.000 euro.

Al op 13 februari 2013 stelden SP-Kamerleden Paul Ulenbelt en Sadet Karabulut (foto) in de Tweede Kamer kritische vragen over onduidelijkheden in de Fraudewet. De volle omvang van de problemen werd echter pas in de loop van dat jaar goed duidelijk. Tijdens het Kamerdebat van 27 mei 2014 wees Karabulut als eerste Tweede-Kamerlid op de onterechte criminalisering van burgers door de Fraudewet: 'Het komt regelmatig voor dat mensen die niet frauderen wel als fraudeur worden behandeld. Vanwege bijvoorbeeld administratieve fouten of gezondheidsredenen worden mensen geconfronteerd met boetes van duizenden euro's. Fraudebestrijding is belangrijk, maar een wet die onschuldige burgers als fraudeur bestempelt, waardoor financiële schade en persoonlijke drama's ontstaan, deugt simpelweg niet. Mensen die een dag te laat zijn met bijvoorbeeld het invullen van hun gewerkte uitzenduren worden meteen keihard gestraft. Deze wet is genadeloos. Ik roep de minister op om hem rechtvaardig te maken.'

Op 24 november 2014 heeft de bestuursrechter in hoger beroep (de Centrale Raad van Beroep) een uitspraak gedaan waaruit blijkt dat de klachten van de SP gegrond zijn. De rechter constateerde dat de Fraudewet in strijd is met het evenredigheidsbeginsel uit de Algemene wet bestuursrecht. Het evenredigheidsbeginsel stelt dat de lasten of nadelige gevolgen

foto Sander van Oorspronk

van een overheidsbesluit voor een burger niet disproportioneel hoog mogen zijn. Vervolgens, op 4 december 2014, publiceerde de Nationale ombudsman een onderzoek naar de kwalijke gevolgen van de Fraudewet. De ombudsman constateerde dat de Fraudewet mensen over één kam scheert: mensen die per ongeluk te veel uitkering ontvingen zijn even hard gestraft als opzettelijke fraudeurs. En dat bleek eerder regel dan uitzondering: in zo'n 70 procent van de gevallen bleek er geen kwade opzet in het spel, tienduizenden boetes blijken onterecht. Waarnemend Ombudsman Frank van Dooren zei daarover in het NOS Journaal: 'Mensen die zich vergissen, mensen die niet kunnen bewijzen dat de uitvoeringsorganisatie een fout heeft gemaakt, mensen die iets verkeerd begrepen hebben, mensen die nog niet over de juiste informatie beschikken, mensen die een paar dagen te laat zijn door omstandigheden... Allemaal worden ze beboet ingevolge de Fraudewet. Zij worden beboet alsof zij fraudeerden.'

Naar aanleiding van de rechterlijke uitspraak en het onderzoek van de Ombudsman stelde een meerderheid in de Tweede Kamer dat de Fraudewet aangepast moet worden. Op dinsdag 16 december 2014 heeft minister Asscher aan de Kamer laten weten dat hij de wet zal veranderen. Het UWV zal voorlopig geen nieuwe boetes in het kader van de Fraudewet opleggen. Pas als er duidelijkheid komt vanuit het ministerie van Sociale Zaken over de wijziging van de wet, wordt het opleggen van boetes hervat. Overigens lopen onderzoeken naar fraude wel gewoon door en worden reeds uitgedeeld boetes nog steeds geïnd. Asscher heeft aangekondigd dat de aangepaste wet uiterlijk 1 juni 2015 bij de Tweede Kamer ligt.

> 'NOG MEER LIJKEN UIT KAST SNS'

Begin 2013 is SNS - waar verzekeraar Reaal (tegenwoordig Vivat) onderdeel van is - door minister Dijsselbloem genationaliseerd nadat het bedrijf in de problemen kwam met investeringen in vastgoed. Het bedrijf werd met 3,7 miljard euro belastinggeld gered. SP-Tweede Kamerlid Arnold Merkies (foto): 'Nu wordt het verzekeringsdeel verkocht voor 150 miljoen euro. Maar mogelijk kost dit de overheid zelfs geld omdat mogelijke verliezen de komende maanden hier nog vanaf worden getrokken. Voor de aankoop in 2013 zouden de boeken van SNS grondig zijn onderzocht. Hoe is het dan mogelijk dat deze zaken nu toch weer naar boven komen? Telkens vallen er weer ergens lijken uit de kast, omdat er in het verleden niet goed is opgelet.' Een PvdA-minister die zich in het pak laat naaien en de rekening bij de burgers legt? Afrekenen op 18 maart graag.

foto Sander van Oorspronk

> TWENTSE ZIEKENHUIZEN BEREIKBAARDER

De provincie Overijssel gaat het SP-voorstel voor een betere bereikbaarheid met de bus van de ziekenhuizen van ZGT (Ziekenhuisgroep Twente) in Almelo en Hengelo uitvoeren. Sinds de fusie van de ziekenhuizen zitten bepaalde specialismen nog maar op één locatie, waardoor ze slecht bereikbaar zijn voor een deel van de bevolking.

'Moet en kan echt korter'

Marianne Breedijk, Statenlid voor de SP in Overijssel: 'Een snelle check laat zien dat een gemiddelde reistijd van iemand uit Hengelo naar het Almelse ziekenhuis - hemelsbreed een afstand van 13 km - met de bus al gauw een uur bedraagt. In de avonduren kan dit oplopen tot anderhalf uur voor een enkele reis naar het ziekenhuis. Dat moet en kan echt korter en ik ben blij dat een meerderheid in de Staten dat ook vindt.'

KLOPCLUB VOOR MILJONAIRSBELASTING

In Heerlen zit de SP al jaren in het gemeentebestuur – het is niet voor niets al jaren de sociaaleerste stad van Nederland. Maar de SP'ers verliezen niet de grote lijn uit het oog; zij gaan langs de deuren om te pleiten voor een extra vermogensbelasting voor miljonairs.

'STOP MAAR, aan mij hoeft u niks uit te leggen. Geef hier die pen.' De werkloze geschiedenisleraar legt uit, terwijl hij zijn gegevens invult: 'Het gemeentebestuur doet hier zijn best om met voorzieningen de armsten een beetje uit de wind te houden. Maar het blijven de werklozen en arme werkenden waar de klappen van de bezuinigingen vallen. En de rijksten worden in de watten gelegd.' Met 'hier' bedoelt hij Heerlen. De handtekening is voor een petitie die pleit voor een miljonairsbelasting. In de Heerlense wijk Zeswegen is er veel steun voor dit voorstel.

Aan de praat

Een groep van tien SP'ers gaat een keer per week langs de deuren in Heerlen met de petitie voor de invoering van een miljonairsbelasting. De 'klopclub' noemen ze zich. Dominique Ducornez, gemeenteraadslid van de Heerlense SP en medeverantwoordelijk voor de organisatie van de klopclub: 'Klopclub omdat we bij de mensen aankloppen. Ja we bellen natuurlijk aan, maar zeker in een arme wijk als Zeswegen zul je zien dat vaak de bel het niet doet. En je dus toch moet aankloppen.' De petitie vraagt steun voor een miljonairsbelasting én vraagt waaraan mensen vinden dat het daarmee opgehaalde geld besteed moet worden. Ducornez: 'Dat is een mooie manier om met mensen aan de praat te komen. Er zijn veel problemen in Zeswegen, vooral met armoede, werkloosheid en schulden.'

Andere afdelingen helpen

De club van deze zaterdag is een mix uit alle geledingen van de SP-afdeling. Raadsleden, activisten, bestuursleden. En bekende gezichten: voormalig Heerlens wethouder Riet de Wit en haar man, voormalig Kamerlid Jan de Wit, dragen ook hun steentje bij. De

Voormalig Kamerlid Jan de Wit verzamelt handtekeningen in de Heerlense wijk Zeswegen.

Wit: 'We zijn begin januari begonnen met de klopclub. Wij vinden het voorstel voor een miljonairsbelasting een mooie manier om met mensen in gesprek te komen over ongelijkheid en ze meteen handelingsperspectief te bieden: een handtekening zetten.' De Wit en anderen van de afdeling zijn met hun idee naar afdelingen in de regio gegaan en hebben ze geholpen met het opzetten van een petitie: 'Veel mensen hebben toch behoefte om even uitgelegd te krijgen hoe dat nou gaat, dat aanbellen. En hoe je je voorbereidt op de discussie.'

Geen taks

In België had de PVDA (niet te verwarren met de PvdA uit Nederland) jarenlang een campagne voor de miljonairstaks. Ducornez vertelt dat ook in Heerlen eerst de term 'miljonairstaks' werd gebruikt: 'Maar al snel bleek dat mensen dat niet begrepen, taks. Nederlanders denken dan meteen aan 'aan je taks zitten', terwijl Vlamingen meteen aan belasting denken. Dit is een van de redenen dat we het eerst een paar keer uitproberen. Zo kom je erachter wat werkt.'

Zorg en armoedebestrijding

Aan het eind van twee zaterdagmiddagurtes komen de kloppers samen en bespreken de resultaten. In minder dan twee uur zijn negentig handtekeningen opgehaald. En nog meer korte of langere gesprekjes gevoerd. Ducornez: 'We proberen de discussies kort te houden. Maar dat betekent zeker niet dat je wegloopt als mensen iets belangwekkends te melden hebben. Luisteren naar wat leeft en wat mensen bezighoudt, staat ook bij deze actie centraal.' Er zijn wat contacten gemaakt en veel vragen beantwoord. Uit de inventarisatie blijkt dat de mensen in Zeswegen het geld van een miljonairsbelasting vooral aan zorg voor ouderen en armoedebestrijding willen besteden. De Heerlenaars willen de handtekeningen in Den Haag gaan aanbieden – liefst met nog vele duizenden handtekeningen uit heel Nederland erbij. ●

tekst en foto Diederik Olders

29.038

DE TELLER OP
ONTSLAGENINDEZORG.NL VAN
ABVAKBO FNV STAAT OP
5 MAART OP DIT GETAL.

DE WEBSITE HOUDT BIJ
HOEVEEL BANEN ER VERLOREN
ZIJN GEGAAN IN DE VER-
PLEEG- EN VERZORGINGS-
HUIZEN, THUISZORG,
GEHANDICAPTENZORG,
GEESTELIJKE GEZONDHEIDS-
ZORG EN JEUGDZORG - SINDS
HET ZORGAKKOORD DAT
MINISTER EDITH SCHIP-
PERS EN STAATSSECRETARIS
MARTIN VAN RIJN AFSLOTEN
MET WERKGEVERS EN ENKELE
BONDEN.

ABVAKBO FNV - DE GROOT-
STE BOND - WEES HET
AKKOORD AF.

DE TELLER BLIJFT LOPEN,
ZOLANG PVDA EN VVD HET
KILLE AFBRAAKBELEID
VOLHOUDEN, GESTEUND DOOR
ONDER ANDERE D66 IN DE
EERSTE KAMER.

REKEN AF!

100.000

NAARMATE DE VERKIEZINGEN
NADEREN, PRESENTEERT HET CBS
STEEDS POSITIEVERE BERICHTEN
OVER DE 'AANTREKKENDE ECONO-
MIE'.

OOK WAS ER EEN STATISTIEK
DIE IETS POSITIEFS ZEI OVER
HET AANTAL BANEN; DAT WAS IN
HET LAATSTE KWARTAAL VAN 2014
TOEGENOMEN. MINISTER ASSCHER
WAS 'HEEL BLIJ'.

ER ZIJN OP DIT MOMENT
100.000 BANEN MINDER DAN IN
2008. SINDS HET BEGIN VAN DE
CRISIS HEBBEN 500.000 MENSEN
HUN VASTE CONTRACT VERLO-
REN. IN DE POSITIEVE CIJ-
FERS OVER BANEN ZITTEN HEEL
VEEL UITZENDBUREAU-KLUSJES,
0-URENCONTRACTEN EN CONTRAC-
TEN VOOR ZELFSTANDIGEN.

BENT U OOK ZO BLIJ?

REKEN AF!

66

DE KLEINE GROEP
PROCENT RIJKSTE M
DERS BEZIT MAAR L
PROCENT VAN AL HE
VERMOGEN.

DOOR HET KABINETSE
VVD EN PVDA IS HET
DEEL VAN DE RIJKST
FLINK GESTEGEN DE
JAREN.

DE VERSCHILLEN WORD
MAAR GROTER IN NEDE
DE RIJKEN WORDEN RI
DE ARMEN ARMER. DAT
POLITIEKE KEUZE, WA
VOORGOED AFGEREKEND
WORDEN.

REKEN AF!

30.000.000

30 MILJARD KUUB
JAAR WINNEN IN
GEN IS MEER DAN
DAT VINDEN DE G
GERS, DIE DOOR
AARDBEVINGEN HU
ZIEN VERKRUIMEL

MAAR DAT VINDEN
POLITICI VAN ALL
PARTIJEN.

PVDA'ERS, D66'ER
CHRISTENUNIE; HU
TIJEN VERDRINGEN
VOOR MICROFOONS
DE LANDELIJKE ME
OM DE GRONINGERS
STEUNEN. MAAR TO
DE PROVINCIALE S
TEN VAN GRONINGE
VOORSTEL WERD GE
STENDEN VVD, PVDA
EN CHRISTENUNIE
TEGEN.

REKEN AF!

4.500.000.000

MINSTENS 4.5 MILJARD
EURO WIL DE REGERING
GAAN BESTEDEN AAN
JSF'S, HET ONNODIGE
EN STEEDS DUURDER
WORDENDE GEVECHTS-
VLIEGTUIG.

'DE PVDA IS WENDBAAR-
DER DAN DE JSF', STEL-
DE SP-KAMERLID JASPER
VAN DIJK, TOEN BLEEK
DAT DE PVDA ALSNOG
AKKOORD GING MET DE
AANKOOP VAN DIT DOOR
TECHNISCHE GEBREKEN
GEPLAAGDE TOESTEL.

REKEN AF!

18 MAART VE

VAN TIEN
NEDERLAN-
LIEFST 66
T

BELEID VAN
AAN-
EN ZELFS
AFGELOPEN

EN ALS-
RLAND;
JKER EN
IS EEN
ARMEE
MOET

0.000

GAS PER
GRONIN-
GENOEG.
RONIN-
DE VELE
N HUIZEN
EN.

OOK
ERLEI

S EN
N PAR-
ZICH
VAN
DIA
TE
EN IN
TA-
N DIT
DAAN,
A, D66
GEWOON

38

OM EEN MEERDERHEID IN DE
EERSTE KAMER TE HEBBEN
ZIJN 38 VAN DE 75 ZETELS
NODIG.

REGERINGSPARTIJEN VVD EN
PVDA HEBBEN ER SAMEN MAAR
30, DUS WORDEN ZE AAN EEN
MEERDERHEID GEHOLPEN DOOR
DE ZOGEHETEN 'CONSTRUC-
TIEVE OPPOSITIE' D66,
CHRISTENUNIE EN SGP, DIE
SAMEN 8 ZETELS HEBBEN.

DUS OOK DIE PARTIJEN MAG
WORDEN AANGEREKEND DAT ZIJ
EEN KABINET IN HET ZADEL
HOUDEN DAT DE RECHTSSTAAT
AFBREEKT DOOR TOEGANG TOT
DE RECHTER TE DUUR TE
MAKEN, DE VRIJE ARTSEN-
KEUZE ALLEEN HANDHAFT
VOOR MENSEN MET EEN DIKKE
PORTEMONNEE EN STUDEREN
EEN PRIVILEGE MAAKT.

ZONDER MEERDERHEID IN
DE EERSTE KAMER KAN DIT
AFBRAAKKABINET WEL STOPPEN
MET REGEREN.

REKEN AF!

52

VAN 84 ONDERZOCHE
BESTUURDERS IN DE THUISZORG,
VERDIENEN MAAR LIEFST 52
BAZEN TE VEEL.

HET MAXIMUM IS NU 225.000
EURO; VANAF VOLGEND JAAR IS
178.000 EURO PER JAAR HET
WETTELIJK MAXIMUM. IN DE
THUISZORG WORDEN DUIZENDEN
MENSEN ONTSLAGEN OF GEKORT
OP HUN LOON EN DE THUISZORG
VERSCHRAALT.

THUISZORGORGANISATIE CORDAAN
VINDT HET ECHTER OKÉ OM EEN
VAN HAAR BESTUURDERS MEER
DAN DRIE TON TE BETALEN.

CAREYN EN OMRING NOORD-
HOLLAND BETALEN IETS MINDER
DAN 3 TON; NOG STEEDS TE
VEEL.

DE REGERINGSPARTIJEN PVDA
EN VVD HOUDEN IN DE TWEDE
KAMER HET DEBAT HIEROVER
TEGEN.

REKEN AF!

ERKIEZINGEN

29 MAART THEATER DE MOED

FLAMENCO, COJONES EN TAPAS

Als de mens de omstandigheden onveranderlijk acht en vindt dat de wereld waarin hij leeft de beste van alle denkbare werelden is, dan moest het vuur nog uitgevonden worden. Theater de Moed nodigt u uit voor aandacht, nieuwsgierigheid en plezier.

HET BESEF DAT alles wat is ook altijd anders kan zijn, is wat de mens tot mens maakt. Dankzij creativiteit en scheppend vermogen kunnen omstandigheden wel degelijk veranderen en kan er een blik gegund worden op een hoognodige betere wereld. Bij creativiteit gaat het om het vermogen tot originele ideeën die van waarde zijn. Boeken, schilderijen, muziek, film, theater, dans, al die creatieve uitingen en het feit dat anderen daar op een of andere manier door geraakt worden zijn het bewijs dat de mens meer is dan een economische factor. Dat schept een band; de sculptuur **EEN MENS IS MEER** staat niet voor niets voor de deur van ons partijkantoor.

Kunst en cultuur liggen de laatste jaren stevig onder vuur. Investerings in de afdeling research & development van de samenleving worden wegbezuinigd, er is een drijfjacht naar de markt gaande, de toegangsprijzen gaan omhoog en alles moet vooral binnen platgetreden paden blijven want anders kunnen we volgens NPO-baas Henk Hagoort wel eens in een situatie komen waarin dingen worden gemaakt waarom niemand heeft gevraagd.

De SP hecht waarde aan kunst en cultuur; we vinden het belangrijk dat mensen daarmee in aanraking komen en in ons partijkantoor hebben we een vergaderzaal met 200 zitplaatsen, een groot podium, mooie belichting en perfect geluid. Redenen genoeg om ons partijkantoor een aantal keren per jaar om te dopen in Theater de Moed, een protest tegen kortzichtigheid en vooroordeel en een pleidooi voor aandacht, nieuwsgierigheid, waardering en vooral ook veel plezier. Verleden jaar zijn we daarmee begonnen, drie zondagmiddagen met muziek, toneel en cabaret, elke keer een enthousiast publiek en elke keer een staande ovatie. Dat smaakt naar meer. ●

tekst Hans van Leeuwen

foto: Merlijn Doornik ©

Erik van Muiswinkel (1961)

Cabaretier, tekstschrijver, theatermaker, acteur, zanger, Hoofdpiet, Studio Spaan (met onvergetelijke imitaties van onder meer Anton Geesink, Jan Mulder en Hans van Raaij), Ook dat nog!, Spijkers met koppen, De Wereld Draait Door, Cojones. Met zijn solo-voorstelling Schettino! in seizoen 2013-2014 won hij De Poelifinario, de cabaretprijs voor de theatermaker met het meest indrukwekkende programma van het seizoen.

foto: Joris van Bennekom ©

Eric Vaarzon Morel (1961)

Veelzijdige flamencogitarist en componist met grensoverschrijdende faam. Hij werkte met uiteenlopende artiesten samen waaronder trompettist Eric Vloeimans, acteur Gijs Scholten van Aschat, gitaristen Harry Sackioni en Jan Akkerman, altviolist Oene van Geel, gipsyjazz-gitarist Stochelo Rosenberg, Het Concertgebouw Jazz Orchestra olv Henk Meutgeert en het Metropole orkest olv Vince Mendoza. Hij speelde in de grote concertzalen van de wereld en tweemaal op het North Sea Jazz Festival. Ook is hij regelmatig te gast bij Matthijs van Nieuwkerk in het tv-programma De Wereld Draait Door.

Zondagmiddag 29 maart

Flamenco, cojones en tapas met flamencogitarist Eric Vaarzon Morel en acteur, zanger en presentator Erik van Muiswinkel.
aanvang 14.00 uur - 16.00 uur • zaal open 13.30 uur • entree € 5,-
kaarten bestellen via www.sp.nl/theaterdemoed04

DE AMSTERDAMSE HEFBOOM

Vanaf 1 januari zijn gemeenten verplicht om een tegenprestatie te vragen aan bijstandsgerechtigden. Tal van gemeenten doen dat niet. Zoals Amsterdam, waar de gemeente het ‘werken zonder loon’ juist afschafte en dat als hefboom in de strijd tegen de werkloosheid inzet.

DE NIEUWE PARTICIPATIEWET verplicht gemeenten om van mensen die een bijstandsuitkering krijgen een tegenprestatie te vragen. Staatssecretaris Klijnsma voert daarmee een diep gekoesterde VVD-wens uit. In de praktijk blijken echter veel gemeenten hier weinig voor te voelen. Niet effectief, te veel bureaucratische rompslomp en verdringing van echte banen. Amsterdam nam op dit terrein het voortouw. Het beleid is dusdanig geformuleerd, dat het de mensen vrij staat hoe ze invulling aan de tegenprestatie willen geven. Daarmee blijft Amsterdam binnen voornoemde wet, die sinds begin dit jaar van kracht is, maar doet zij niet mee in het onnodig stoer doen tegen mensen die geen baan kunnen vinden.

Daarnaast kwam de nieuwe coalitie van SP, D66 en VVD overeen, dat ‘werken zonder loon’ in de hoofdstad snel verleden tijd moest zijn. De hoofdstad schafte de zogenaamde ‘participatiebanen’ af. Deze banen waren bedoeld om mensen die al langere tijd geen werk konden vinden werkervaring op te laten doen bij gewone werkgevers zonder dat zij daar loon voor kregen. SP-wethouder Arjan Vliegthart: ‘Bij die participatieplaatzen lag de nadruk te veel op werken en te weinig op leren. Dat wilden we niet meer. Daarom gaan we werken met een combinatie van leerstages en perspectiefbanen.’

De leerstage is bedoeld voor mensen die al langere tijd geen werk kunnen vinden. Het traject neemt maximaal 32 uur per week in beslag en duurt maximaal een half jaar. In dat halve jaar wordt op basis van een samen met de werkzoekende opgesteld leerplan gewerkt aan het betere kansen voor de werkzoekende op het vinden van werk. Vliegthart: ‘Ik vind het belangrijk dat de leerstage aansluit bij de ideeën van de mensen zelf. We willen mensen niet ergens toe dwingen om iets te leren, waar ze de zin niet van inzien. Dat werkt niet. We vragen hen actief mee te denken: wat moeten ze bijleren om de kansen op het vinden van werk te vergroten?’

‘De strijd tegen de werkloosheid is te belangrijk om op onze handen te zitten. Die steken we dan ook uit de mouwen’

Arjan Vliegthart

Vanuit het rijk is re-integratie verplicht. Critici in Amsterdam hadden het dan ook over dwangarbeid – SP-raadslid Maureen van der Pligt deed zelfs afstand van haar raadszetel hierom. Vliegthart: ‘Ik vind dat we mensen mogen vragen om hun best te doen om werk te vinden. Kijk, werkloosheid is één van de grootste problemen in Amsterdam. Te veel mensen komen niet aan het werk. Zij zitten thuis waardoor hun kans op het vinden van een baan nog kleiner wordt. Met de leerstage wil het stadsbestuur deze mensen een steuntje in de rug bieden. Zij kunnen een diploma halen en extra vaardigheden opdoen. Daardoor wordt het hopelijk makkelijker om straks werk te vinden.’ Maar is er wel genoeg werk in Amsterdam? ‘Nee, en om banen te creëren willen we de perspectiefbanen op de rails zetten (waarbij het loon deels door de werkgever en deels door de gemeente wordt betaald-red.). Vanuit de leerstage kun je doorstromen naar een perspectiefbaan en die moet uiteindelijk uitmonden in een reguliere baan.’ Ook bestaat de mogelijkheid om de leerstage over te slaan en meteen een perspectiefbaan te krijgen.

Wie de leerstage goed afsluit, krijgt in ieder geval een premie van 500 euro – ongeacht

of je werk vindt of niet. Daarnaast werd de reiskostenvergoeding onlangs door Amsterdam verhoogd en dat resulteert erin dat het totale inkomen van iemand die een leerstage volgt op het niveau komt van 32 uur minimumloon. Vliegthart: ‘De leerstage is bedoeld om te leren, niet om te werken. Toch geeft het college mensen die meedoen aan de leerstage ook financieel een steuntje in de rug. Dat is een extra stimulans om mee te doen.’ Mensen die aansluitend op de leerstage werk vinden en dat ook een half jaar houden, krijgen bovendien nog een extra premie van 250 euro.

Kritiek op de plannen is er ook. De VVD vindt eigenlijk dat werkzoekenden al blij zouden mogen zijn met een leerstage zonder vergoeding, terwijl anderen bang zijn dat reguliere werkgevers met goedkoper personeel te veel in de watten worden gelegd. Vliegthart is het met beiden niet eens: ‘Mensen die hun best doen om hun vaardigheden te vergroten, mag je best belonen en in een ideale wereld zou je werkgevers misschien vanaf dag één het volle pond kunnen laten betalen. Maar die ideale wereld bestaat vooralsnog niet. Wat wél kan, is een stap zetten richting een socialer Amsterdam. En dat is wat we nu doen.’

Een ander punt van kritiek is dat het plan reguliere banen zou kunnen verdringen. ‘Inderdaad bestaat het gevaar dat werkgevers deelnemers aan de leerstage aannemen in plaats van vaste krachten. Maar daarom hebben we de zogenaamde verdringings-toets. Als er sprake is van verdringing, dan zeggen wij tegen die werkgever: “U mag niet meer meedoen.”’

Vliegthart heeft er alle vertrouwen in dat het plan mensen die werkloos zijn, steunt in hun zoektocht naar werk: ‘De strijd tegen de werkloosheid is te belangrijk om op onze handen te zitten. Die steken we dan ook uit de mouwen. Maar we moeten niet naïef zijn. Op dit moment zijn er meer werklozen dan banen in Amsterdam. Dat is en blijft een groot probleem. We moeten er alles aan doen om in de stad meer banen te creëren. Tegelijkertijd willen we mensen die tot nu toe geen werk hebben gevonden een steuntje in de rug geven. De leerstage kan daarbij helpen.’

tekst Rob Janssen
foto Bas Stoffelsen

‘WE MOETEN DE NSA EEN KEER IN DE KUITEN BIJTEN’

De SP wil meer geld voor de Nederlandse veiligheidsdienst, de AIVD. Volgt daaruit dat de SP voor massa-spionage is? SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak: ‘Nee, juist andersom.’

› **Worden Nederlandse burgers afgeluisterd?**

‘Ja, zonder twijfel. Er wordt verschrikkelijk veel afgeluisterd. Internetverkeer, telefoonverkeer, van persoonlijke gesprekken tot bankgegevens, als je Angry Birds speelt of een sms-je stuurt. De Amerikaanse geheime dienst, de NSA, kan dat allemaal volgen. Zij moeten dat ook; de door George Bush ingevoerde Patriot Act stelt dat de Amerikaanse geheime diensten alle informatie moeten verzamelen die ten dienste kan zijn van de veiligheid van de VS. Maar ook informatie die ten dienste staat van Amerikaanse bedrijven, wetenschappers, diplomatie en politiek. Het is bekend dat de Duitse bondskanselier Merkel werd afgeluisterd, net als de paus en de toenmalige Braziliaanse president Lula. De documenten die klokkenluider Edward Snowden lekte, tonen aan dat er op enorme schaal wordt afgeluisterd. Nederlandse Tweede Kamerleden hebben een Vodafone-abonnement, een bedrijf dat in Amerika is gevestigd. En dat is verplicht aan verzoeken van de NSA te voldoen. Een Nederlandse SIM-kaartproducent blijkt gehackt te zijn via facebook-accounts van werknemers. Dat maakt dat de NSA over de geheime sleutels beschikt waarmee telefoonverkeer wordt versleuteld.’

› **Doet de Nederlandse AIVD dat ook?**

‘Zonder toestemming van de minister mag de AIVD dit absoluut niet. Dat betekent niet dat ze het ook niet doen. We weten niet hoe de AIVD precies samenwerkt met de NSA. Al sinds ik in 2006 Tweede Kamerlid werd probeer ik daar meer openheid over te krijgen.’

› **Maar de regering wil toch de mogelijkheden van de AIVD uitbreiden?**

Ronald van Raak: ‘De NSA vertrouw ik voor geen meter.’

‘Klopt. De regering wil dat de AIVD massaal informatie gaat verzamelen en opslaan, zoals de NSA. De SP is daar tegen. Die kant moeten we echt niet op in Nederland.’

› **Het is toch om terroristen te vangen?**

‘Dat is het argument dat wordt gebruikt. Men zegt dat als je al die verzamelde informatie doorzoekt, je terroristen kunt vinden. Maar je moet juist gericht zoeken naar terroristen en die vervolgens oppakken. De terroristen in Parijs en Brussel waren bekend bij de veiligheidsdiensten. Maar dat heeft de aanslagen niet voorkomen. Er is menskracht voor nodig om in te grijpen als ergens een aanslag dreigt.’

› **En het argument ‘ik heb niets te verbergen’?**

‘Het punt is: je weet niet wat er met die informatie gebeurt. Ik wil best nog de AIVD

het vertrouwen geven dat ze er geen al te gekke dingen mee doen. Maar de NSA vertrouw ik voor geen meter. De overheid heeft een belangrijke taak om haar burgers te beschermen. Een enorme database aanleggen met persoonlijke gegevens, waar minder welwillende veiligheidsdiensten zonder veel moeite bij kunnen, is het tegenovergestelde.’

› **Maar waarom dan toch meer geld naar de AIVD?**

‘Juist omdat ze te weinig mankracht hebben. Dat bleek al in het kritische rapport na de moord op Theo van Gogh, waar de AIVD ernstig tekortschoot. Sindsdien is er veel geïnvesteerd in de dienst. Totdat de regering- Rutte aankondigde 40 procent te willen bezuinigen. En nu gaat het kabinet onder druk van de oppositie, onder leiding van Emile Roemer, weer investeren. Ik wil dat de AIVD niet het voorbeeld van de NSA volgt, maar verstandige mensen gaat opleiden.’

› **Kun je de AIVD wel vertrouwen? Bijna alles wat de dienst doet is geheim.**

‘Ja, dat is een probleem. Er is een commissie ‘Stiekem’ waarin de fractievoorzitters van de Tweede Kamer worden bijgepraat over de veiligheidsdiensten. De afspraak is dat zij die informatie die ze daar krijgen niet openbaar moeten maken. Maar dan is politieke discussie erover onmogelijk. De SP wil daarom dat alleen actuele operationele informatie in de commissie ‘Stiekem’ wordt besproken. Dat is nodig om aanslagen te kunnen voorkomen. Investeren in de AIVD, de bevoegdheden van de AIVD en de samenwerking met andere geheime diensten, dat soort zaken moet allemaal in de openbaarheid worden besproken.’

› **Waarom wordt de regering niet boos op de VS, zoals Merkel dat wel deed?**

‘De Nederlandse regering gedraagt zich ook hier als het schoothondje van de VS. Zij zijn groot en wij zijn misschien klein, maar ik vind dat we de Amerikanen best een keertje in de kuiten mogen bijten. Bijvoorbeeld door Snowden in Nederland asiel te verlenen.’ •

‘De regering wil dat de AIVD massaal informatie gaat verzamelen en opslaan, zoals de NSA. Die kant moeten we echt niet op in Nederland’

tekst Diederik Olders
foto Sander van Oorspronk

foto Karen Veldkamp

SP-wethouders Laurens Ivens en Arjan Vliegthart hebben tijdens de herdenking van de Februaristaking van 1941 in Amsterdam een krans gelegd bij het standbeeld van de Dokwerker. Tienduizenden mensen legden toen twee dagen het werk neer als verzet tegen de razzia's tegen joden in de Tweede Wereldoorlog.

> 'KWALITEITSPLAN VERPLEEGHUISZORG IS LEGE HULS'

Na de commotie die ontstond over de erbarmelijke omstandigheden waaronder zelfs zijn eigen moeder moet leven, beloofde staatssecretaris Van Rijn (foto) met verbetervoorstellen te komen. Die plannen zijn nu bekend, maar SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten vindt ze een lege huls: 'De misstanden in de verpleeghuiszorg zijn al jaren bekend. Dit nieuwe kwaliteitsplan brengt daarin geen enkele verandering.'

'Grote leasebakken en dure keurmerken'

De bezettingsnorm in het plan is volgens Leijten boterzacht en aan de verspilling van zorggeld wordt niets gedaan. 'Instellingen kunnen zorggeld nog steeds uitgeven aan enorme managementlagen, grote leasebakken en dure keurmerken. En ondertussen blijft de bezuiniging van een half miljard gewoon gehandhaafd.' Leijten heeft daarom zelf voorstellen gedaan om een einde te maken aan de misstanden in de verpleeghuiszorg. 'Zorgverlening waarbij de wens van de bewoner écht centraal staat, vereist voldoende personeel. Daarnaast weten we dat werken in vaste teams leidt tot vertrouwen en kennis van (kwetsbare) bewoners.'

'Stel bestuurders aansprakelijk'

Onderdeel van het verbeterplan van Leijten is ook om grote zorgmolochs op te

foto Sander van Oorspronk

knippen. 'Een bestuurder hoort bewoners en personeel te kennen en direct aanspreekbaar te zijn.' Leijten wil bovendien slecht functionerende bestuurders aansprakelijk stellen voor de misstanden die zij veroorzaken. 'De overheid moet bestuurders die niet functioneren aandraagen bij de Ondernemingskamer om te toetsen of er sprake is van individuele verantwoordelijkheid voor wanbeleid, wanbestuur en/of fraude. Het feit dat dit nog nooit is gedaan, terwijl het wel kan, is een grove nalatigheid.'

DE OVERHEIDSSPOTJES 'Nederland verandert, de zorg verandert mee' zijn **te rooskleurig**, stelt de Reclame Code Commissie. Eerder maakte de SP er al een gepaste parodie op.

sp.nl/098V

DEMOCRATIE BRENG JE niet met bommen, luidt de conclusie van de geslaagde ROOD-discussieavond met Tiny Kox en Leon Wecke over onder meer **Oekraïne, Charlie Hebdo, Irak en Syrië**.

sp.nl/b8SB

MET EEN OPTREDEN van Bots ('Er is genoeg voor iedereen') en een **flashmob** luidden ruim 80 SP'ers dansend de verkiezingscampagne van SP Fryslân af.

sp.nl/4dVm

SP-KAMERLID FARSHAD BASHIR pleit voor camera's achter matrixborden op snelwegen, die automobilisten 'flitsen' die rode kruisen negeren en daarmee de **veiligheid van wegwerkers** en hulpdiensten in gevaar brengen.

sp.nl/SF8B

ROOD HEEFT ER sinds kort weer twee nieuwe groepen bij: Leeuwarden en Venlo.

sp.nl/keC9

EUROPA MOET aansturen op herstel van vreedzame samenwerking met Rusland. Tiny Kox: 'Europa zit niet te wachten op een **nieuwe Koude Oorlog**.'

sp.nl/7R0X

NINE KOOIMAN BEPLEIT uitbreiding van de **recherchecapaciteit**. Uit SP-onderzoek onder 1700 agenten blijkt dat veel onderzoeken stilliggen omdat er geen personeel is om eraan verder te werken.

DE AMSTERDAMSE SP-FRACTIE roept de gemeente op de illegale praktijken van snordersdienst Uberpop een halt toe te roepen ter voorkoming van een **taxioorlog**.

sp.nl/ED22

SPENCER ZEEGERS

‘GEBRUIK JE WOEDE OM GEMOTIVEERD TE BLIJVEN’

Maar liefst negen keer achter elkaar was Spencer Zeegers (60) tijdens gemeenteraadsverkiezingen SP-lijstrekker in het Brabantse Uden. En al die tijd werkte hij in de geestelijke gezondheidszorg, eerst als arbeidstherapeut en de laatste jaren als beleidsmedewerker. ‘Onrecht kan ik simpelweg niet accepteren.’

NEGEN KEER. NEGEN KEER! Dat betekent dat hij aan het eind van de huidige bestuursperiode (2014-2018) 36 jaar lang het gezicht van de SP in Uden is geweest, 32 jaar als fractievoorzitter en 4 jaar als wethouder (1998-2002). De vraag ligt dan voor de hand: waar haalt hij die niet aflatende gedrevenheid, die passie vandaan?

Bij het horen van die vraag is Spencer Zeegers even stil. Dan laat hij een foto zien. Het is de wereldberoemde foto uit 1972 van het negenjarige Vietnamese meisje Kim Phuc, dat huilend over straat rent. Zonder kleren, want die zijn verbrand tijdens de napalm-aanval waarvoor ze op de vlucht is. Ze werd op rug en armen ernstig verminkt voor de rest van haar leven. De foto zorgde ervoor dat de Vietnam-oorlog een gruwelijk gezicht kreeg.

‘Ik was 16, 17 jaar en eigenlijk een heel braaf jongetje. Om je een idee te geven: ik heb nog bij het kerkkoor gezeten. Maar toen zag ik die foto. Ik dacht: wat is hier aan de hand? Ik ging me erin verdiepen, werd actief tegen de Vietnam-oorlog bij de SP in Oss en begon bij de partij cursussen te volgen. Ik ontdekte dat die oorlog niet op zichzelf stond, dat het met heel veel te maken had. Met economie, met ongelijke verdeling van welvaart in de wereld. En dat dit onrecht in het systeem zat ingebakken. En – heel belangrijk – dat het aan de politiek is om zulk onrecht aan te pakken. Kijk, ik kan hier een heel verhaal gaan houden over gedrevenheid in de politiek en over de definitie van het woord passie. Maar mij gaat het simpelweg om het

niet kunnen accepteren van onrecht. Of het nou om dit Vietnamese meisje gaat of om iemand die gemangeld wordt door instanties. Onrecht drijft mij om er iets aan te doen.’

Spencer Zeegers (zijn moeder was fan van de Amerikaanse acteur Spencer Tracy) werd geboren in Australië en kwam op vijfjarige leeftijd met zijn ouders naar Nederland. Na zijn jeugd in Oss toog hij als 18-jarige naar Amsterdam om geschiedenis te gaan studeren. Lang duurde dat niet. Lachend: ‘Ik had niet verwacht dat ik allerlei neven en nichten van keizer Claudius uit mijn hoofd moest gaan leren. Bovendien kende ik niemand in Amsterdam en woonde ik in een hok van een paar vierkante meter.’ Na een paar maanden was het hoofdstedelijke avontuur voorbij en kwam hij in Uden terecht. Daar werkte hij als galvaniseur en vond na een paar jaar pedagogische academie in 1978 werk in de geestelijke gezondheidszorg, bij GGZ Oost Brabant. In 1982 trad hij voor het eerst toe tot de gemeenteraad van Uden. Daarop terugblikkend: ‘Ik was een en al verbazing. Ik stapte een wereld in die bestond uit heel veel papier en heel veel praten. En een wereld van vooroordelen. Ook over de SP, ja. Ter illustratie: ik weet nog goed dat er eens een voorstel op tafel kwam over de samenvoeging van het kleuter- en basisonderwijs. Het CDA, destijds veruit de grootste partij in Uden, vond dat op de gefuseerde scholen één directeur wel genoeg was. Nou, dat vond ik ook en dus zei ik: de SP stemt voor dit voorstel. Vervolgens stemde de

CDA-fractievoorzitter tot ieders verbazing tegen. Hij keek dus niet naar de inhoud, maar vond het logisch dat als wij vóór waren, hij dus tegen moest zijn. Haha, zo iets maakte je mee.’

› **Ik neem aan dat dat met de jaren wel veranderd is?**

‘Zeker. In 1998 vond het CDA ons inmiddels een consequente partij, waar je zaken mee kon doen. En toen gingen we voor het eerst meebesturen. Maar goed, vorig jaar werden we tijdens de gemeenteraadsverkiezingen de grootste partij, maar werden we slinks aan de kant gezet. Achter onze rug om was er een coalitie gevormd. Is wel vaker gebeurd, hoor. Maar dit was echt een belediging van de kiezers. Overigens lag het niet aan het CDA; die wilde wél met ons besturen en zit nu samen met ons in de oppositie.’

› **Zo te zien ben je daar nog steeds kwaad over...**

‘Ja, ja... Ja! Ik ben toen in de daaropvolgende raadsvergadering heel fel geweest en heb flink uitgepakt. Vonden de mensen op de publieke tribune prachtig. Maar de gemeenteraadsleden zelf konden niet zo veel met mijn verhaal, merkte ik. Als je té fel wordt, loop je het risico niet serieus genomen te worden. Weet je, verontwaardiging en boosheid zijn goed als drijfveer. Maar ik heb wel geleerd: met alleen maar zitten kankeren bereik je niks, dan luisteren de mensen niet meer naar je. Je moet je woede gebruiken om gemotiveerd te blijven. Dat vind ik ook zo’n

mooie zin in het SP-lied: laat je woede hand in hand gaan met het goede dat je doet. Vlak na die coalitieperikelen van vorig jaar is me weleens gevraagd of ik er niet schoon genoeg van had en ermee wilde stoppen. Heb ik toen wel even over nagedacht. Maar ik heb het niet gedaan. Want uiteindelijk was er toch weer die foto. Ik wil iets dóén, iets betekenen vanuit de inhoud. Neem nou de zorg. Daar is het afgelopen jaar door de politiek zoveel over gesproken. Over de kleinere budgetten in de zorg – want het is vooral een bezuinigingsoperatie en een hele forse ook – en over juridische aspecten. Maar nauwelijks over de vraag wat goede zorg is en hoe je dat regelt. In plaats daarvan word je doodgegooid met verhullende taal. Bijvoorbeeld de termen ‘eigen kracht’ of ‘kantelen’; die hoor je overal als het over de zorg gaat.’

› **En waarom is dat erg?**

‘Omdat het in de zorg tegenwoordig gewoon betekent: zoek het zelf maar uit. Terwijl de term eigen kracht in de zorg eigenlijk een heel andere achtergrond heeft. Het is afkomstig uit Nieuw-Zeeland, waar de Maori’s zich eind vorige eeuw verzetten tegen de betuttelende manier waarop de overheid hun jeugdzorg organiseerde. Met het verzet bereikten ze dat zij zélf met hulpverleners een plan bedachten. Een plan waarin de eigen kring – familie, burens et cetera – een rol kreeg. Kijk, dát is eigen kracht! De Maori’s zeiden: geef ons zeggenschap over onze eigen zorg. In mijn werk als beleidsmedewerker in de GGZ heb ik me veel bezig gehouden met de vraag: hoe kunnen we de zorg verbeteren? En: hoe kunnen we effectiever werken en mensen daarin mee krijgen? Twintig, vijfentwintig jaar geleden werd de familie van een cliënt gezien als lastig voor de hulpverlener. Maar door de jaren heen is men de familie steeds meer als een bondgenoot gaan zien en zit de familie steeds vaker met de cliënt aan tafel. En dat is een grote stap vooruit.’

› **Maar dat is toch juist wat de gemeenten bijvoorbeeld in de thuiszorg ook voor ogen zeggen te hebben?**

‘Maar ze bedoelen: zoek het zelf maar uit. En: betaal het ook maar zelf. Of vraag maar of de burens willen helpen. Ze willen af van deskundige hulpverleners. Dat is rekenen op eigen kracht die er vaak helemaal niet is.’

› **En wat gaat dat betekenen?**

‘Ik denk dat de gevolgen van dit beleid pas in de tweede helft van dit jaar zichtbaar worden. Nu zitten veel mensen nog in een overgangssituatie, nu lopen de indicaties nog. Maar straks is er een probleem. Wat

dacht je bijvoorbeeld van de dagbesteding? Er zijn beginnend dementerenden die door hun partner verzorgd worden en naar de dagbesteding gaan. Dat is niet alleen goed voor de dementerenden, maar ook voor hun partners, want die krijgen zo wat tijd om allerlei dingen te regelen. Als je dan weet dat in deze regio de budgetten voor gespecialiseerde zorg met 14,5 procent gekort worden, dan weet je genoeg. En dan hoor ik mensen zeggen: ‘Sommigen kunnen ook wel in buurthuizen terecht voor de dagbesteding.’ Alsof deze gespecialiseerde zorg bedoeld is om een beetje de verveling tegen te gaan. En alsof er overal buurthuizen zijn. En vragen die mensen zich niet af wat dit allemaal betekent voor degenen die de zorg moeten leveren? Een enorme bagatellisering van vereiste specialistische kennis is het! Dat geldt niet alleen voor de GGZ, maar ook voor de zorg voor bijvoorbeeld verstandelijk gehandicapten en ouderen. Over het algemeen zie je dat gemeenten het probleem óverschatten, en de mogelijkheden van familie, burens en buurt juist óverschatten. Begrijp me goed, ik ben erg voor wijkteams. Maar die gaan de zorg niet organiseren. En ik ben er ook voor dat zoveel mogelijk mensen werken en actief worden in het verenigingsleven. Maar niet *in de plaats ván*. Nog zoiets: keukentafelgesprekken. (Gemeenten voeren deze gesprekken bij mensen thuis om in kaart te brengen welke zorg mensen nodig hebben –red.) Op zich een prima werkwijze. Dat doet de SP van oudsher ook: naar de mensen in de wijken toe gaan om te horen waar ze tegenaan lopen en wat voor problemen ze hebben. Maar het karakter van de gemeentelijke keukentafelgesprekken is heel anders. Het zijn vaak regelrechte ‘zorgafpakgesprekken’ geworden; gesprekken waarbij onvoldoende expertise aanwezig is om te bepalen of en welke zorg iemand nodig heeft. In die zin zeg ik: ze hebben de keukentafelgesprekken van de SP afgepakt.’

› **Jij zit als adviseur van GGZ Oost-Brabant ook wel eens aan tafel met gemeenten. Hoe gaat dat er dan aan toe?**

‘Wat mij bij die gesprekken opvalt, is hoeveel mensen aan de kant van de gemeente rotsvast zijn gaan geloven in dat sprookje van de zogenaamde kanteling van de zorg. Het moet en kan allemaal minder, vindt men, maar de drijfveer erachter is niet betere zorg maar minder geld. En dat stoort me verschrikkelijk. Wethouders zeggen vaak: ja, maar de mensen die het echt nodig hebben krijgen het toch wel. Nou, ik moet het nog zien. We hebben gezien hoe het met de thuiszorg is gegaan. Kenmerkend bij veel gemeenten is zeker ook een gebrek aan

erkenning voor specialistische zorg. Ik kan je zeggen dat collega’s van me buitengewoon bezorgd zijn, over met name de jeugd-GGZ. Er wordt vooral naar budgetneutraliteit voor de gemeente gekeken, niet naar budgetneutraliteit voor de cliënt. Die laatste moet keuzes gaan maken: wat betaal ik? De huur of de medicijnen? En wat ga je dan krijgen? Juist: zorgmijders. Ook zie ik dat in de regio Oost-Brabant een heel raar zorglandschap aan het ontstaan is. Ik noemde al de korting van 14,5 procent voor gespecialiseerde zorg in mijn regio. Wel, in Den Bosch is die 10 procent en in Helmond bijvoorbeeld 9 procent.’

› **En wat doet de politicus Spencer Zeegers daar dan aan?**

‘Plaatselijk extra inzet plegen. In Uden hebben we bijvoorbeeld een zorgmeldpunt opgericht en hebben we huis aan huis een enquête gehouden. Daar komen altijd gefundeerde en bruikbare verhalen uit, waarmee we kunnen aantonen dat het op deze manier niet werkt. Kijk, elke gemeente komt vroeg of laat voor de vraag te staan: als de zorg tekortschiet, gaan we dan geld bijleggen? Als SP zijn we daar natuurlijk voor. Maar waar

‘Patiënten werden cliënten en nu klanten. We zijn toch geen winkel?’

spraken we in de GGZ van patiënten. Later werden het cliënten en nu heten ze klanten. Klánten! We zijn toch geen winkel?! Maar zorginstellingen worden wel gedwongen om zo te gaan werken. Ook werken gemeenteambtenaren zich een slag in de rondte om het allemaal geregeld te krijgen, maar komt steeds meer zorgpersoneel op straat te staan en krijgen mensen niet de zorg die ze nodig hebben.’

het ook om gaat, is dat gemeenten een vuist maken tegen Den Haag. Je ziet dat trouwens enkele individuele wethouders nu al doen.’

› Ben je na ruim veertig jaar inzet en activisme niet teleurgesteld, als je kijkt naar waar het nu allemaal op uitdraait?

‘In ieder geval niet in onze kiezers en het vertrouwen dat we als SP al die jaren hebben gekregen. Maar de manier waarop andere partijen kennelijk niets leren van wat er in het verleden fout is gegaan, is een ander verhaal. Neem privatiseringen, de marktwerking in de publieke sector. Wat leren wij van Griekenland? Iedereen kijkt nu Syriza aan, maar de gevestigde partijen moeten eens naar zichzelf kijken! Wat hebben we opgestoken van de crisis? Er is niks wezenlijks veranderd! De SP is vaak de partij die als eerste iets signaleert, en soms is het zuur om gelijk te krijgen. Voorbeeld. In 2004 ben ik afgestudeerd aan de Hogeschool Arnhem Nijmegen, op de effecten van marktwerking in de zorg. Een van de dingen die ik ontdekte was dat de salarisverhouding tussen de best en slechtst betaalde medewerker in de commerciële zorg in de Verenigde Staten 180

op 1 was; de meestverdienende verdiende dus 180 keer zoveel als de minstverdienende. In Nederland was die verhouding toen nog ongeveer 15 op 1. Nou, dat is al lang niet meer zo. Ik weet nog goed dat een zorgdirecteur hier destijds nog gewoon een CAO-loon had. Is niet meer zo. Wel, eind 2013 was hier een bijeenkomst van thuiszorgmedewerkers van zorginstelling Pantein. Kregen ze te horen dat hun lonen omlaag moesten. In de pauze stapte een dappere medewerkster naar de voorzitter van de Raad van bestuur en vroeg hem op de man af: “En, hoeveel gaat u zelf inleveren?” Zegt ie: “Niks, want dat is allemaal symboolpolitiek.” Wat een tegenstelling! En dat is precies waar we als SP nou zo hard en zo lang voor gewaarschuwd hebben. Maar met dat gelijk worden alle zorgorganisaties en de mensen die er werken wel verdacht gemaakt. Bizar.’

› Maar wie heeft daar dan schuld aan?

‘Primair de politiek. Die wilde alles privatiseren. De overheid op afstand en de postreijen, de spoorwegen, de zorg en wat al niet meer de markt op. En de publieke sector is zich daarnaar gaan gedragen. Kijk, vroeger

› Zo te horen ben je dus wel teleurgesteld...

‘Ja en nee. Niet leren van fouten is heel dom. Beseft wel dat de zorg nu in concurrentie wordt gebracht met alles wat de gemeente doet. De zorg moet dus concurreren met lantaarnpalen. Ik bedoel, in Zweden brachten ze belangrijke zorgtaken ook naar de gemeenten. De kwaliteit van de zorg heeft daar een flinke dreun van gehad. In Denemarken hebben ze alle jeugdzorg ook naar de gemeenten gebracht. Maar daar werd wél gezegd: de eerste jaren kosten extra geld. En ondanks dat gemeenten daar in tegenstelling tot hier extra geld kregen, ging er veel mis. Omdat het ook inhoudelijk zo’n grote overgang is. Geldgebrek was daar niet het probleem. Maar in Nederland speelt geldgebrek én gebrek aan deskundigheid tegelijk. Kun je nagaan. Dus ja, er is volop reden voor cynisme. Maar als je de mensen om wie het gaat zelf kent, wordt het een ander verhaal. Dan heb ik geen tijd voor teleurstelling of cynisme, dan moet ik aan de slag.’ ●

tekst Rob Janssen

foto's Van Assendelft Fotografie / Jeroen Appels ©

Eibergen - Een 79-jarige vrouw met een gebroken heup kan geen huishoudelijke ondersteuning krijgen, omdat de gemeente Berkelland die heeft afgeschaft.

Rotterdam - Een 28-jarige man die door een val een complexe fractuur heeft opgelopen, kreeg te horen dat hij acht weken moet wachten op thuiszorg.

Berghem - enquête: 'hij is inco... zelfstandig gehalveerd verzorging

VAN RIJN, WE KOMEN

Gemeenten zijn in veel gevallen niet bereid een reële vergoeding voor hulp in de huishouding te betalen. Dit leidt tot faillissementen van zorginstellingen en tot uitholling van de rechtspositie van hulpverleners. In ruim een kwart van de gevallen ligt het uurtarief dat Nederlandse gemeenten betalen onder de kosten van een uur huishoudelijke hulp, zo blijkt uit een studie van adviesbureau Berenschot. (bron: NRC 3/03/15)

Niet één, niet twee, nee, alle tien zijn vingers beloofde staatssecretaris Van Rijn aan de pols te zullen houden bij de nieuwe Wmo. Er zouden dus geen grote problemen ontstaan bij de overheveling van zorgtaken van het Rijk naar de gemeenten en de bijbehorende forse bezuinigingen.

DAT DE BEZUINIGINGSOPERATIE die schuilgaat achter de zogenoemde 'omslag' geen noemenswaardige problemen op zou gaan leveren, is op z'n minst naïef gedacht. Het aantal ouderen in Nederland neemt toe. En hoe graag we het ook anders zouden zien: ouderdom komt met gebreken. Dat betekent

dat steeds meer mensen ondersteuning nodig hebben. Daar komt nog bij dat het kabinet wil dat ouderen langer thuis blijven wonen. Verzorgingshuizen worden gesloten – maar tegelijkertijd wordt er keihard bezuinigd op de thuiszorg.

In 2014 werd evenveel uitgegeven aan huishoudelijke hulp als omgerekend in 2007, maar het aantal mensen dat behoefte heeft aan thuiszorg is in die tijd bijna verdubbeld. (bron: NRC 3/03/15)

Deelnemer aan een
Mijn vader is 97 jaar,
continent en woont
g. Toch is de hulp
d, opname in het
shuis is niet mogelijk.'

Sinds het zorgakkoord
van april 2013 verloren
29.038 zorgmedewerkers
hun baan, 9.216 van deze
ontslagen vielen in de
thuiszorg. (bron:
ontslagenindezorg.nl)

Oosterhout - Een dementerende
72-jarige man wordt verwaar-
loosd in een zwaar vervuild
huis aangetroffen, weken na
het faillissement van thuiszorg-
organisatie Thebe.

EN HANDEN TEKORT!

De zorg komt handen tekort, maar toch verliezen duizenden zorgmedewerkers hun baan. Wie nog wel een baan heeft, krijgt te maken met steeds hogere werkdruk en dreigende salarisverlaging. Kwetsbare ouderen, chronisch zieken en gehandicapten raken steeds meer aangewezen op mantelzorg en vrijwilligerswerk. Terwijl ook dat steeds meer onder druk staat als gevolg van bezuinigingen, oplopende werkdruk voor mensen met een baan en de 'tegenprestatie' (werk- of leerverplichting) voor mensen met een uitkering.

Van Rijn heeft herhaaldelijk toegezegd er persoonlijk op toe te zien dat 'de zorg, hulp en ondersteuning voor de mensen die het nodig hebben op 1 januari 2015 is gegarandeerd'. Maar inmiddels blijkt nog altijd 1 op de 4 gemeenten de thuiszorg niet op orde te hebben.

Geen problemen? Twee maanden na 'de omslag' komen we vingers tekort om ze te tellen. ●

tekst Daniël de Jongh

Lochem - Een door hoge
ziektekosten niet draag-
krachtig echtpaar, rolstoel-
gebonden door respectievelijk
multiple sclerose en halfzijdige
verlamming, moet zelf maar
hulp inhuren.

Enschede - De huis-
houdelijke hulp voor
een 100% bedlegerige,
terminaal zieke
48-jarige vrouw is
teruggeschroefd van
6 naar 2,5 uur, ook
mag de hulp geen
boodschappen of
de was meer doen.

Oud-Beijerland - Een 50-jarige man die
door een scooterongeluk niet meer kan
lopen moest na revalidatie terug naar zijn
niet aangepaste etagewoning en wacht nu
al weken op thuiszorg.

> SCHIPPERS HANGT ALSNOG PRIJSCAART AAN VRIJE ARTSENKEUZE

'De dikte van je portemonnee bepaalt nog steeds of je wel of niet je eigen arts mag kiezen. Ook met de aangepaste zorgplannen van minister Schippers', constateert SP-Kamerlid Renske Leijten. In de oorspronkelijke plannen, die eind december door de Eerste Kamer verworpen werden, werd de vrije artsenkeuze verkwanseld via de zorgpremie. In de nieuwe gaat het via het eigen risico. Leijten: 'In deze plannen worden verzekerden straks verleid hun vrije artsenkeuze te verpatsen in ruil voor een verlaging van het eigen risico. Voor de ruim één miljoen Nederlanders die nu al grote moeite hebben hun zorgkosten te betalen, is die pijnlijke keuze dan snel gemaakt!'

Kwaliteitsimpuls?

De minister verkoopt haar nieuwe plannen met een sausje van 'kwaliteit en transparantie', maar het is oude wijn in nieuwe zakken. Door de beperking van de vrije artsenkeuze zouden minder goede artsen en ziekenhuizen niet meer volledig vergoed worden, volgens VVD-minister Schippers. Geen beperking van de keuzevrijheid dus, maar een kwaliteitsimpuls.

Dat dit volstrekt ongeloofwaardig is, blijkt onder meer uit een artikel in NRC Handelsblad over de budgetpolis (NRC, 24 januari). Zo'n 600.000 mensen hebben zo'n goedkopere polis afgesloten. In ruil voor een lagere premie, kunnen zij voor behandeling alleen nog zelf kiezen tussen ziekenhuizen waarmee hun zorgverzekeraar een contract heeft afgesloten. Willen ze naar een ander ziekenhuis, dan moeten ze een kwart van de nota zelf betalen. Daarmee kunnen ze echter voor onaangename financiële verrassingen komen te staan. Bijvoorbeeld als de gecontracteerde

Renske Leijten in debat met minister Schippers.

ziekenhuizen een eind van huis zijn. Het kabinet heeft er immers voor gezorgd dat voor heel veel belangrijke ziekenhuisbezoeken (zoals controles, voor- en na-onderzoeken) geen reiskosten meer worden vergoed. En, niet te vergeten, dat steeds meer streekziekenhuizen verdwijnen.

Echt niet!

Dat zou dus allemaal goed zijn voor de kwaliteit van de zorg, volgens Schippers. Maar wat blijkt: Zilveren Kruis Achmea heeft voor mensen met de budgetpolis *wel* een contract afgesloten met het Diakonesenhuis, waarvan alle locaties in de Randstad door de Inspectie voor de Gezondheidszorg onder verscherpt toezicht zijn gesteld – maar *niet* met de academische ziekenhuizen en een aantal gespecialiseerde ziekenhuizen, waaronder

het internationaal gerenommeerde, in de behandeling van kanker gespecialiseerde Amsterdamse ziekenhuis Antoni van Leeuwenhoek.

Leijten: 'De minister roept al jaren dat zorgverzekeraars moeten selecteren op kwaliteit. Tot nu toe heeft niemand mij uit kunnen leggen wat die 'kwaliteit' inhoudt en hoe die gemeten wordt. We zien dat de zorgverzekeraars alleen maar meer macht naar zich toegeschoven krijgen en alleen inkopen uit het oogpunt van kostenbesparing. Dit doen ze op een spijkerharde manier, waarbij kleine zorgaanbieders zoals huisartsen en vrijgevestigden het onderspit delven.'

> 'HOOG HAAGS OV-TARIEF OMGEKEERDE WERELD'

De SP en de Haagse Stadspartij hebben vragen gesteld over de hoge ritprijzen voor de ov-chipkaart in Den Haag. Zonder dat er extra service tegenover staat, gaat de

ritprijs omhoog zodra de Randstadrail Den Haag binnenrijdt. Uit onderzoek van de beide partijen blijkt dat de ritprijs die de RET hanteert ongeveer 10 procent lager ligt dan de ritprijs die de HTM hanteert. Terwijl sinds 1 januari 2015 zowel de HTM als de RET onder de Metropoolregio vallen.

'OV moet goed alternatief voor auto blijven'

Bart van Kent (foto), fractievoorzitter voor de SP in Den Haag: 'De SP wil dat openbaar vervoer betaalbaar en toegankelijk

blijft, alleen dan blijft openbaar vervoer een goed alternatief voor de auto. Daarom willen we dat de ritprijs verlaagd wordt naar het niveau dat bij de RET wordt gehanteerd.' Onlangs bleek bovendien na vragen van de Stadspartij dat de prijs van een papieren kaartje was verhoogd, om ervoor te zorgen dat het voordeliger is om met een ov-chipkaart te reizen. Van Kent: 'Dit is de omgekeerde wereld, de ritprijs van de ov-chipkaart zou omlaag moeten in plaats van de kosten voor een papieren kaartje te verhogen.'

> HUURVERLAGING AFGEDWONGEN

foto Wikimedia

De Wielewaal in Rotterdam.

Na een lange strijd van onder andere SP'er Leo Smits tegen woningcorporatie Woonstad Rotterdam is de huur van een negental huurders in de wijk de Wielewaal door de kantonrechter verlaagd tot 50 procent van de maximale huurprijs. Ondanks de voorgenomen sloop in deze

Rotterdamse wijk, samen met de ernstige scheefstand van een honderd huizen en vocht- en schimmelklachten in de woningen, achtte Woonstad het gepast om 90 procent van de maximale huurprijs te vragen en tot vorig jaar zelfs de maximaal toegestane huurverhoging op te leggen.

> BITTERE PIL

Minister Schippers kreeg uit handen van SP'ers, GroenLinks-leden, FNV-leden en sympathisanten een bittere pil uitgereikt in Doetinchem. Zij kreeg deze, net als eerder staatssecretaris Van Rijn, voor haar afbraakbeleid in de zorg. Voor al die mensen die hun zorg en hulp verliezen. Voor al die zorgmedewerkers die hun baan

kwijtraken. Voor al die gemeenten die de wet niet naleven en rigoureuze de huishoudelijke zorg schrappen, zonder onderzoek naar de persoonlijke omstandigheden van mensen. De boodschap aan de minister: niet weggijken, maar ingrijpen!

foto ROOD Groningen

ROOD Groningen heeft samen met studenten honderden handtekeningen op koffiebekertjes en een paar konijnenoren overhandigd aan het bestuur van de Groningse universiteit. Tegen de zin van een meerderheid van de studenten komt er een Starbucks in de universiteitsbibliotheek. ROOD-woordvoerder Floor Mertens: 'De universiteit laat duidelijk haar oren hangen naar het bedrijfsleven, in plaats van naar studenten. Een belastingontduikende multinational hoort niet thuis in een publiek gebouw. Met de toelating van Starbucks geeft de universiteit stilzwijgend goedkeuring aan de praktijken van dit bedrijf.'

foto Sander van Oorspronk

> 'GEEN VOEDSEL IN DE BRANDSTOFTANK'

De Europese SP-fractie is voor aanscherping van de regels voor biobrandstoffen. Voor de productie van biobrandstoffen is landbouwgrond nodig, terwijl landbouwgrond hard nodig is om iedereen van voedsel te voorzien. Het leidt daarnaast tot ontbossing. SP-Europarlementslid Anne-Marie Mineur: 'Het is goed dat we naar alternatieven voor fossiele brandstoffen zoeken. Maar als die ook schadelijk blijken voor het milieu en als ze de voedselzekerheid onder druk zetten, moet het anders.'

> GEVOLGEN TTIP WORDEN STEEDS DUIDELIJKER

De gevolgen van het vrijhandelsverdrag van de Europese Unie met Amerika (het TTIP) worden steeds duidelijker. Door een vertegenwoordiger van de Europese Commissie is inmiddels toegegeven dat Amerikaanse bedrijven door TTIP zo'n duizend cosmetische producten in Europa mogen gaan verkopen die nu verboden zijn. De Europese Commissie wil regelgeving bovendien gaan weggeven aan het bedrijfsleven. SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur: 'De commissaris wil het opstellen van regels en wetten weghalen bij het democratisch gekozen parlement en uitbesteden aan een soort van Geheime Raad, die is samengesteld uit belanghebbenden en geen enkele verantwoording af hoeft te leggen. Wie er in dat ondoorzichtige orgaan komen is niet duidelijk. Dat het bedrijfsleven een dikke vinger in de pap zal krijgen, lijkt geen twijfel. Het is wel de vraag of onafhankelijke maatschappelijke organisaties aan zullen mogen schuiven.' De SP verzet zich tegen TTIP en de andere vrijhandelsverdragen waarmee de Europese Unie veel macht overdraagt naar het bedrijfsleven. Mineur: 'Mede om die reden pleiten we voor een referendum over deze verdragen.'

MAAGDENHUISBEZETTING

> OP NAAR DE NIEUWE UNIVERSITEIT

De Maagdenhuisbezetting in Amsterdam maakt de tongen los. Over een meer democratische en minder op rendementen gerichte universiteit. De universiteit moet weer 'mensen opleiden die kritisch en vanuit hun eigen oordeel beslissingen durven te nemen'.

'Ik ben bang dat de Maagdenhuisbezetting mijn schuld is.' Aan het woord is Rudolf Valkhoff, docent Algemene Cultuurwetenschap. Op 25 februari demonstreerde hij samen met honderden studenten bij het Maagdenhuis, het bestuursgebouw van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Dit was de dag na de ontruiming van het Bungehuis, waar Valkhoff samen met studenten via een bezetting de discussie over verandering in de universiteit wilden starten. Ze werden niet gehoord door het universiteitsbestuur; in plaats daarvan werden zij gearresteerd.

'Strijdbaar'

Valkhoff over de ongeplande bestorming van het Maagdenhuis: 'De beveiligingsmensen stonden op het bordes, waarschijnlijk om te voorkomen dat de studenten bij de voordeur van het Maagdenhuis kwamen. Ik liep achter hen het bordes op, en dat lieten ze toe – waarschijnlijk vanwege het gezag dat met ouderdom komt. Ik stak mijn hand strijdbaar de lucht in – toen was het hek van de dam. De

beveiligers werden verdrongen van het bordes, en toen iemand riep: 'Moet die deur open?', riep ik: 'Ja!' De deur bleek weinig weerstand te bieden tegen een paar sterke studenten en na wat geduw in de hal was de bestorming van het Maagdenhuis een feit.

Angstcultuur

De reactie van het bestuur van de UvA sprak boekdelen: zij namen de studenten kwalijk dat ze andermans bezit overnamen – het was immers het universiteitsgebouw van het bestuur. En dat is in een notendop de kritiek van de studenten. De universiteit is niet van een paar bestuurders of managers, maar van docenten en studenten – en uiteindelijk is het publiek bezit.

Een van de belangrijkste eisen van de bezetters van het Maagdenhuis is dan ook dat studenten en docenten meer te zeggen krijgen in hun eigen universiteit. Valkhoff: 'Het begon in de jaren negentig, toen de outputfinanciering werd ingevoerd.

Universiteiten kregen meer geld naarmate ze meer diploma's afleverden. Dat is een perverse prikkel, waardoor razendsnel de kwaliteit van het onderwijs omlaag gaat. En het leidt tot een angstcultuur. Studenten worden bang gemaakt – als ze niet snel genoeg afstuderen kost het ze veel geld. Docenten worden bang gemaakt – wie niet snel genoeg afgestudeerde studenten levert staat er niet goed op. Maar ook het

Foto: Diederik Olders

bestuur wordt bang gemaakt – dat moet allerlei cijfermatige targets halen, anders komt er minder geld binnen. En die angstcultuur is funest voor het doen van goed onderzoek. Ik heb jarenlang geprobeerd om de belachelijke regels creatief te omzeilen; bijvoorbeeld door goede studenten uit de bureaucratische wind houden. Maar sinds alles centralistisch en geautomatiseerd wordt verwerkt, kan er niks meer.'

Op de vraag wat er mis is met studenten die snel en efficiënt afstuderen, antwoordt Valkhoff: 'De taak van de universiteit is niet

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

NAVELSTAARDERIJ IN HET EUROPEES PARLEMENT

foto: Suzanne van de Kerk

Twee jaar geleden zette ik met het secretariaat van de OESO, de club van rijke landen, een netwerk op van parlementariërs tegen belastingontwijking. Aanleiding was de opdracht die de OESO van de regeringsleiders van de 20 economisch gezien belangrijkste landen (de G-20) had gekregen om een actieplan uit te werken tegen belastingontwijking door multinationals.

In februari was er in Parijs weer een bijeenkomst van het netwerk en dit jaar wordt het spannend: in september moet de OESO met concrete voorstellen komen. De lobby van grote bedrijven doet er

alles aan om die voorstellen zoveel mogelijk af te zwakken. In de OESO zijn het de lidstaten die het laatste woord hebben, maar ook op hen wordt natuurlijk door de bedrijven druk uitgeoefend.

Om tegenwicht te bieden aan die lobby hebben we in Parijs afgesproken deze zomer een wereldwijde verklaring van parlementariërs tegen belastingontwijking aan te nemen. Daarmee zetten we druk op de OESO om met goede voorstellen te komen en op de lidstaten om die niet af te zwakken.

Ook in het Europees Parlement wordt gewerkt aan maatregelen tegen belastingontwijking. Dat is prima, maar uiteindelijk moet een wereldwijde oplossing gevonden worden. Zelfs als we alle gaten in de EU dichten, kunnen bedrijven anders nog altijd uitwijken naar belastingparadijzen buiten de EU. Daarom was ik nogal verbaasd over een tweet die probeerde mijn initiatief in de OESO onderuit te halen door te stellen dat het in het EP gebeurt en niet bij de OESO. Typerend voor de navelstaardrige houding van nogal wat EP'ers. Als SP kijken we echter wel naar buiten: onze blik is gericht op de wereld, zelfs vanuit Brussel.

'General assembly' in het Maagdenhuis, waarin de studenten overleggen over inhoud en strategie.

cultuur in het onderwijs; meer vaste contracten in plaats van tijdelijke aanstellingen; geen commerciële activiteiten van universiteiten en transparantie over geldstromen; onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek. Eisen waar SP-Kamerlid Jasper van Dijk zich helemaal in kan vinden: 'Deze kritiek van de Maagdenhuis-bezitters wordt breder gedeeld. Bestuurders zijn oppermachtig. Het beleid van de regering is bovendien doordrenkt met rendementseisen, waardoor scholen en universiteiten op prestaties en diploma's worden afgerekend in plaats van op kwaliteit.'

Steun in woord en daad

Van Dijk hoopt en verwacht dat het pleidooi voor 'de nieuwe universiteit' ook in andere universiteiten besproken wordt – en breder, in de samenleving. Daar krijgt Van Dijk gelijk in, want onder andere in Groningen, Nijmegen en Rotterdam worden actiegroepen opgestart en zijn er discussies over hoe een democratische, kritische universiteit er uit moet zien. Ook actievoerende schoonmakers hebben hun steun uitgesproken voor de studenten en hen opgeroepen vol te houden. De SP steunt de kritische studenten niet alleen in woord, maar ook in daad. Zo zorgde de SP-afde-

diploma's zonder kwaliteit afleveren, maar mensen opleiden die kritisch en vanuit hun eigen oordeel beslissingen durven te nemen. Op alle terreinen. Ik zie ook een verband tussen de verloederende universiteit en de toenemende roep in de samenleving om goede leiders.'

'Kritiek breder gedeeld'

De belangrijkste eisen van de studenten: meer inspraak en zeggenschap voor studenten en docenten; democratische verkiezing van het universiteitsbestuur; stoppen met rendementseisen en afreken-

ling Amsterdam voor eten en kwam de SoeP-express langs om de studenten van warme tomatensoep te voorzien. SP-leider Emile Roemer bezocht het Maagdenhuis om de actievoerders een hart onder de riem te steken. FNV Overheid organiseert bijeenkomsten voor personeel om klachten te verzamelen; docenten van de UvA hebben een vergelijkbaar eisenpakket aan het bestuur voorgelegd en dreigen met acties.

Kantelmoment

De Maagdenhuisbezetting is erin geslaagd de slechte staat van de universiteiten in Nederland op de agenda te zetten. Zeker omdat het bezetten van het Maagdenhuis een iconische actie uit de jaren zestig is, voor velen een symbool van de democratiseringsgolf die toen werd ingezet. Valkhoff is erdoor veranderd, zegt hij: 'Ik was net als iedereen angstig. Ik was erg terneergeslagen en berustend in de situatie – ik zit het wel uit tot mijn pensioen, dacht ik. Maar er is een punt gekomen dat zowel ik als collega's en studenten zeggen: ik pik dit niet meer. Nu ben ik sterker. Het is hopelijk een kantelmoment in de universiteit. Maar het is zeker een kantmoment in mijn leven. Het is heel bevrijdend om de angst opzij te zetten.'

De site van De Nieuwe Universiteit:
newuni.nl

> PARTIJTJE

Uiteindelijk werden de onthullingen hem en zijn partij te veel: op 27 februari stapte VVD-Tweede Kamerlid Mark Verheijen op. Zware kritiek op zijn declaratiegedrag als gedeputeerde van Limburg, een aangifte van een ondernemer en een snoeihard oordeel van de VVD-integriteitscommissie zorgden ervoor dat zijn positie niet langer houdbaar was in de Kamer.

Maar er was nog iets. Dat VVD-verkiezingsfeestje in 2012 op het terrein van de Floriade (u weet wel; die zwaar verliesgevende land- en tuinbouwtentoonstelling) in Venlo. Verheijen regelde de party waar ook premier Rutte te gast was, maar vreemd genoeg werd nooit een rekening voor de liberale fuif betaald. Sterker nog: volgens dagblad AD verstuurde de Floriade BV niet eens een rekening. Hoe kan dat? Het

foto Bas Storfelsen

Venlose SP-raadslid Ton Heerschop (foto) heeft een vermoeden: 'Verheijen was op het moment van dat feestje nog gedeputeerde van Limburg, met de Floriade in zijn portefeuille. Daarvóór was hij wethouder van Venlo en eveneens regionale kartrek-

ker van de Floriade. Je kunt wel stellen dat hij de grote donor was van het evenement. Met belastinggeld, uiteraard. Dus zo bezien acht ik het niet uitgesloten dat de Floriade BV tegen 'm heeft gezegd: kom dat feestje maar bij ons vieren.' De tentoonstelling leverde een verlies van 9 miljoen euro op. Geld waar de deelnemende gemeenten in de regio nu nog steeds krom voor liggen. Eén van die gemeenten is Gennep, waar Hans Frenz SP-raadslid is. Het nieuws over het gratis VVD-feestje verraste hem onaangenaam: 'Ik vind dit echt niet kunnen. Verheijen heeft z'n eigen partij bevoorreed. In Gennep hadden de burgers sowieso al niks met de Floriade. Nu blijkt, dat ze ook nog hebben meebetaald aan een VVD-verkiezingsfeestje.' De VVD won de Kamerverkiezingen van 2012. Mark Verheijen kreeg 8993 voorkeursstemmen.

LINKSVOOR **SLEUTELEND DOOR DE SAHARA**

Simon Zandvliet (21) is contactpersoon van ROOD Zwolle. Hij houdt van reizen en sleutelen. Op zijn achttiende reed hij voor de goede-doelenrit Amsterdam-Dakar Challenge met een oude auto dwars door de Sahara. Dit jaar wil hij weer: 'In een Marokkaans dorpje waar we overnacht hebben, heb ik beloofd ooit terug te komen met schoolspullen voor de kinderen.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Wanneer werd je lid van ROOD?**

'Twee jaar geleden, ROOD voerde toen actie voor de studiefinanciering.'

› **Je was tegen het leenstelsel?**

'Ja. In 2010 hoorde ik dat D66 van de stuif een lening wilde maken. Toen heb ik mezelf een debat met Pechtold binnengesmokkeld en spreektijd geregeld. "Dat kan je niet maken!", zei ik. Meteen werd mijn microfoon uitgezet. Stampend van boosheid ben ik de zaal uitgelopen. Het leenstelsel is oneerlijk en daar kan ik heel slecht tegen. Maar boosheid geeft me ook kracht, daarom ben ik ook bij de SP gegaan.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik studeer voor pedagogisch medewerker jeugdzorg en loop stage op een woonvorm voor licht verstandelijk gehandicapten. Heel erg leuk! In het weekend werk ik bij een benzinepomp.'

› **Wat was je mooiste stagemoment?**

'Een meisje ging een horeca-opleiding doen en had daar een mooi pakje voor ge-

kregen, met een blouse. De eerste dag kwam ze overstuur beneden: ze kreeg de knoopjes niet dicht. Dus ik hielp haar en zei: "Meid, dit gaan we oefenen en binnen een halfjaar kan je het zelf." Een tijd later kwam ze 's ochtends dolblij de trap af stormen: het was gelukt! Het zat nog schots en scheef maar ze was zó blij!'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'De wereld is zo mooi en zo groot en ik heb er nog maar zo weinig van gezien! Maar als ik nu moet kiezen: boven op een zandduin in de Sahara, 's nachts, onder de sterren.' ●

HANS-MARTIN DON LEEST

WIE Hans-Martin Don (1959) directeur Leger des Heils Limburg en Brabant, ex-wethouder Eindhoven en kandidaat Eerste Kamerlid voor de SP

LEEST Genadebrood, De onstuitbare opmars van de voedselbank (2015)

› Wat heb je gelezen?

‘Een boek van Peter Verschuren, SP-wethouder Sociale Zaken in Hoogezand-Sappemeer, over de Nederlandse voedselbanken. Hoe een initiatief van twee Rotterdamers die iets terug wilden doen voor de gemeenschap, is uitgegroeid tot een landelijk netwerk met koepelorganisatie en streng gehandhaafde regels. Verschuren schrijft ook over zijn worsteling met het fenomeen voedselbank. Zo herkenbaar. Wauw, wat een kracht van die vrijwilligers! Maar ook: verdomme! Waarom hebben we voedselbanken nodig? Waarom is de bijstand niet op een voldoende niveau?’

› Als de bijstand hoger zou zijn, hebben we de voedselbanken niet meer nodig?

‘Nee. Maar dan zou er weer veel meer voedselverspilling zijn. Bovendien is het hartstikke mooi dat mensen wat voor elkaar willen doen. Maar die charitas zou de slagroom op het toetje moeten zijn. Het toetje moet toch echt door de overheid geleverd worden en niet door de voedselbank, zoals de regering nu wel voor ogen heeft. Verschuren citeert hierover heel treffend historicus Bregman: “Van solidariteit naar liefdadigheid en van

‘VERDOMME! WAAROM HEBBEN WE VOEDSELBANKEN NODIG?’

verheffing naar repressie.” De overheid trekt de handen steeds meer van de mensen af als het om armoedebestrijding gaat.’

› Dat er voedselbanken zijn, is voor de overheid een argument om minder te doen?

‘Je ziet dat de overheid steeds meer leunt op de voedselbanken en andere particuliere initiatieven. Daar krijg ik buikpijn van, want dan vergeet je als overheid de vraag te stellen hoe het kan dat mensen met een bijstandsuitkering volgens het Nibud te weinig inkomen hebben. Daarbij meet de overheid ook nog eens met twee maten. De overheid mag fouten maken en komt ermee weg. Natuurlijke personen niet. Die worden ook gestraft als ze zich per ongeluk vergist hebben. Zelfs als dat komt doordat de overheid steeds ingewikkelder georganiseerd wordt, en mensen meer vrijheid en eigen verantwoordelijkheid geeft maar niet de bijbehorende voorlichting.’

› De overheid moet mensen niet op hun eigen verantwoordelijkheid aanspreken?

‘Dat zeg ik niet. Ik ben niet voor een pamperende overheid die alleen maar zorgzaam is. Er zijn grenzen. Ik ben het er dan ook helemaal mee eens dat je soms een pijnmoment inbouwt. Dat doen we bij het Leger des Heils ook. Maar daarna moet je altijd weer de hand uitsteken en kijken of je een nieuwe stap kan zetten. Dat mag je ook van de overheid verwachten, alleen is die daar steeds minder toe bereid. Mensen moeten nu zoveel inspanning leveren om van de onderste vangnetten gebruik te kunnen maken. Terwijl juist de mensen die dat soort hulp nodig hebben die inspanning vaak amper kunnen leveren, en er nu uitgegooid worden zodra ze een keer een fout maken. Wat wil je dan als overheid? Dat mensen in de goot belanden?’

› Zie je diezelfde strengere regels en handhaving niet ook terug bij de voedselbanken?

‘Ja, en daar schrok ik wel een beetje van toen ik het boek las. Je kunt nog maar maximaal drie jaar een voedselpakket krijgen en je moet een zeker armoedigheidsniveau hebben om überhaupt binnen te kunnen komen. Ik snap dat dat soort spelregels uit nood geboren zijn en dat proces herken ik ook vanuit de daklozenzorg. Het lijkt helaas wel een wetmatigheid. Je begint omdat je iemand wilt helpen en vervolgens ontstaat er een organisatie met medewerkers en regels, weg van de emotie waar je ooit mee begon. De initiatiefnemers willen dat vaak niet, zoals ook hier bij de voedselbank, dus is er ook weer een tegenbeweging van alternatieve voedselbanken ontstaan.’ ●

tekst Jola van Dijk

DOORLOPENDE MACTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen at aan ROOD.

Tribune maart 2015

VERDIENEN?? STELEN!

Op bladzijde 18 van de Tribune van februari wordt bericht over thuiszorgdirecteuren met een salaris van boven de 178000 euro die niets willen inleveren terwijl dit wettelijk verplicht is. De redactie schrijft hier dat 50 directeuren meer dan 2 ton verdienen. Hier stoor ik me ontzettend aan. Er is niemand die dit verdient maar deze mensen krijgen dit en ook nog afgedekt door de regering. Het is toch te gek dat men dit niet meteen kan stoppen en terug vorderen. Men kan dit toch gewoon diefstal noemen en deze geldwolven hiervoor vervolgen. Als ik me ergens een euro te veel onrechtmatig toe-eigen dan zijn de rapen gaar en heb ik de politie op mijn dak. Deze mensen staan gewoon boven de wet blijkbaar en dat gaat te ver. Het zijn gewoon RUPSJES NOOITGENOEG en zijn dus ook nooit tevreden. Noem zoiets toch nooit dat ze het verdienen want geen normaal werkend mens kan dit bedrag door hard werken verdienen.

Naam en adres bij de redactie bekend

HAAT

Om de lezers van Tribune informatie te geven over de oorzaken van de haat vanuit

Zuid-Amerika, Afrika en Midden-Oosten tegen het Westen zou het goed zijn om het boek van Jean Ziegler, genaamd *De haat tegen het Westen: Het verhaal van de economische oorlog tussen arme en rijke landen* te promoten. De reden waarom ik dit voorstel is, dat je een feitenrijke, betrouwbare en simpel geschreven indruk krijgt over de uitbuiting door kapitalistische landen en bedrijven. Een dergelijk overzicht vind je nergens in de Nederlandse media.

Gerard Trentelman, Zwolle

VOORBEELDFUNCTIE

Een groot deel van de kiezers gaat niet naar de stembureaus. Zij zijn teleurgesteld, vooral vanwege de politici die helaas het land de afgelopen jaren slecht hebben geleid. Die het bedrijven van politiek zien als doel, om persoonlijk profijt te behalen en niet als middel om de belangen van de gehele samenleving te dienen. Daarom vind ik het de plicht van alle SP-leden om zich zowel nationaal als lokaal te engageren om mensen te interesseren en voor te lichten, zowel via de media als binnen de eigen leefomgeving (familie, werk, sociaal-cultureel, vriendenkring, etc.) over het belang van politieke deelname. Tussen

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

de passieve politieke toeschouwers zitten veel mensen met idealen en standpunten die dicht bij de standpunten van de SP liggen. Het niet gebruik maken van het stemrecht is net zo goed een politieke handeling als daar wel gebruik van maken, met beide vérgaande consequenties voor de maatschappij. Allen in de maatschappij zouden de noodzaak moeten voelen zich in te zetten voor het algemeen belang. En wij vanuit de SP moeten als voorbeeld dienen, door altijd te investeren in het algeheel belang. Zo laten we zien dat het mogelijk is om de politieke macht te combineren met vrije, persoonlijke initiatieven van solidariteit. En dat stemmen zin heeft.

Zvonko Zivkovic-Laurenta, Breukelen

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

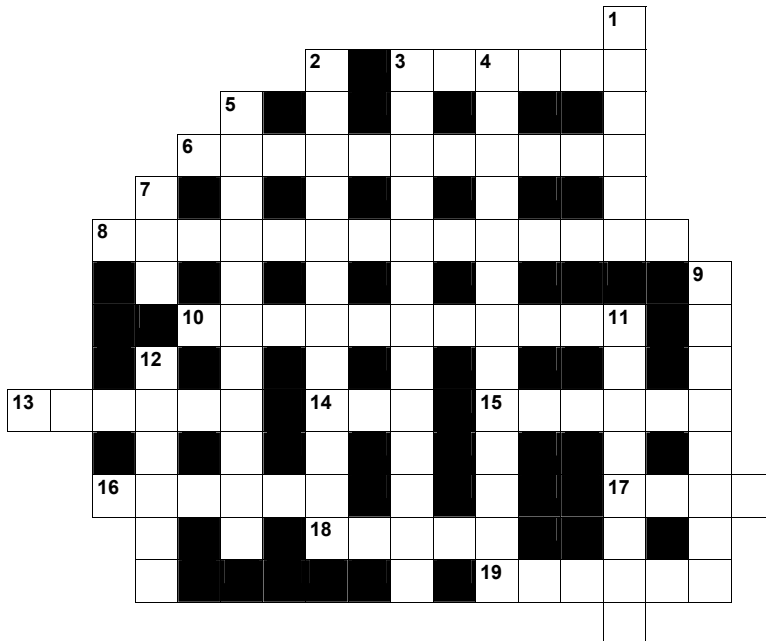
CRYPTOGRAM

Horizontaal

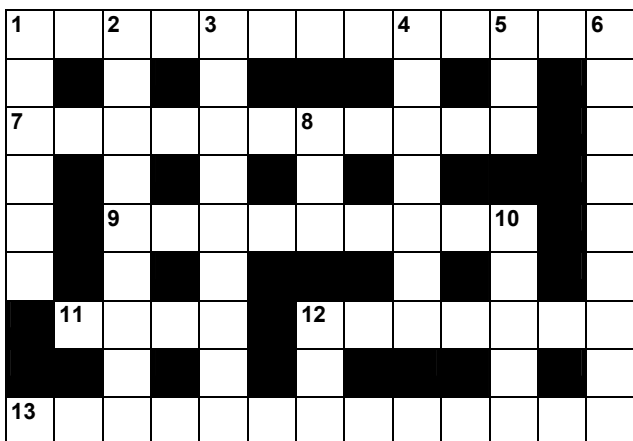
3 Boom groeit tussen Terschelling en Groningen (6) - 6 Hiermee denkt de menigte (niet?) (11) - 8 Meer kracht zit er niet in uw geld, volgens de belastingdienst (14) - 10 Romantische lectuur met bloemen in de hoofdrol (11) - 13 Vogel speelt golf (6) - 14 Hieraan betaalt onze Engelsman zich blauw (3) - 15 Voor een enkel moment gaat het op gelijke wijze (4,2 en 6) - 16 De manier om piepers van hun kleding te ontdoen (6) - 17 Waterdruppel is niks veranderd (4) - 18 Komt hard aan, zo'n monotoon muziekje! (5) - 19 Er in lopen betekent eronder gebukt gaan (6)

Verticaal

1 Beginnen met hip te bewegen (6 en 2,4) - 2 Ligt ongetwijfeld aan banden (12 en 4,8) - 3 Huisstof? Maak er een gordijn van (13) - 4 Inperkende groepering: een tic is vereist (13) - 5 Brengt z'n vrije tijd door naast de snelweg (11) - 7 'Ach, alweer een spasme', klaagt ze (3) - 9 Eenzijdige spoorverbinding (8) - 11 Mathematische lichaamsholten (8) - 12 Loert naar een gebroken achtereinde (6)

HISTORISCH RAADSEL

Horizontaal

1 ...cultuur. Gemeenschappen in neolithicum lieten hunebedden na (13) - 7 Hoofdstad (1880), genoemd naar ontdekkingsreiziger van Italiaans-Franse origine (11) - 9 Kreeg zelfbestuur (1959), werd uitgestoten (1965) en is nu onafhankelijke republiek (9) - 11 Een munt. Als in lied van Al Jolson, van de crisisjaren na 1928 (4) - 12 ... Island, herontdekt door Cook, die het vernoemde naar hertogin Mary Howard (7) - 13 Gehucht op wierde Feldwerd. In 1226 leefden er geldschietters die (mede) vloot naar 6e kruistocht financierden (13)

Verticaal

1 Romeins bordspel, wellicht voorloper van Backgammon (6) - 2 Reus van een kerel, daar in Num. 13:33 (9) - 3 Eigenschap van jachthond om onbeschoten wild niet uit eigen initiatief te achtervolgen (9) - 4 Brits minister schreef in 1917 belangrijk geworden brief aan Rothschild (7, achternaam) - 5 Hok waar de gevangen vis wordt gekoeld met ijs (op het schip) (3) - 6 Naam, gebruikt voor een lid v.e. gewapende bende welke vroeger actief was op West-Java (9) - 8 'D.m.v.'; 'Langs'; 'Door'; 'Middels'. Allemaal Romeinse heerwegen (3) - 10 Bv. nijlbaars (Victoriameer), waterpest (Nederland), het konijn (Australië) (5) - 12 Kaart (troef) stamt uit het Frans (manille). En eerder Spaans: malilla (slechterikje) (3)

OPLOSSINGEN FEBRUARI 2015

CRYPTOGRAM

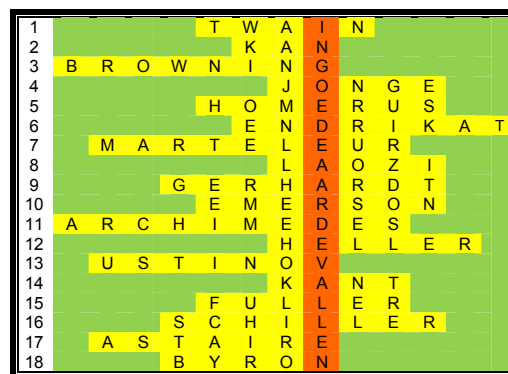
Horizontaal

3) Ballon 5) Kroon 9) Verkeersboete 10) Klantenbinding
11) Wreedaardig 12) Spel 14) Sidderaal 15) Alles 17) IJslanders
18) Ouder.

Verticaal

1) Boevenbende 2) Entreekaart 3) Bakblik 4) Objectief 5) Knaller
6) Torenuil 7) Berbertapijt 8) Eergisteren 11) Was 13) Klinker
16) Blauw.

CITATENRAADSEL

Henry en Lucas, © FLW 2015

De winnaar van februari is J. Roesink uit Pieterzijl.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 1 april 2015 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

